

MB

215.138

Konczek József

Formáért sóvárgó

Komczek József Formáért sóvárgó

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Konczek József
Formáért sóvárgó

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Megköszönöm anyámnak és Mártának,
Magyarnándor Község Önkormányzatának
és a Magyarnándorért Közalapítványnak,
hogy anyagiakkal támogatták
könyvem kiadását

Koncsek József

© Hét Krajcár Kiadó

© Konczek József

A címlapon:

Maillol: „A Fekete tenger”
(Szobor a Louvre kertjében)

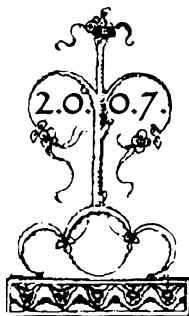
Országos Széchényi Könyvtár

ISBN: 978 963 9596 23 8

Hét Krajcár Kiadó, Budapest, 2008
Felelős kiadó: Benke László
Készült Szekszárdon, a Séd nyomdában,
felelős vezető Katona Szilvia

Konczek József
Formáért sóvárgó
Versek, 2008

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

HÉT KRAJCÁR KIADÓ – BUDAPEST

MB 215.138

2008

*E megsuvadt és vízmosásos
parton, merre a rét kifut,
anyám, jókedvű régi május
nyit újra-újra kiskaput.
Gyíkok napoznak fényhomokban,
s a koranyári hó elől
a boglya – szinte beleroppan –
enyhülni zöld árnyékba dől.
Tyúkok röpülnek, szűk taréjuk
sercen s kilobban, mint a láng,
szárnyuk alá árnyéknyi éj fut,
odahagyva a vadcsalánt.
Itt egy hajnali rókanyomban
csengettyűt bont a gyöngyvirág,
s a patak, amin áthajoltam
egy kutyaugatás iránt,
habosan surranó vizekkel
őrzi körül a lépteim,
tudja régtől: „Nem bánt, hisz ember,
és nem tud mást, csak félteni.”*

1980

A XXI. század költői

Petőfi Sándor születésnapjára

Sándor – én nem vagyok lángoszlop. Fáj a hátam.
Gyötrik bujkáló görcsös bánatok.
Magukra találnak bennük patakok, nyári mezők, gyerekek,
tűnődő vénék, békés állatok.

Nem tudok mást, mint eldalolni
saját fájdalmam s örömem.
Dadogni
meg hallgatni kell.

Van hát rám szüksége ennek a világnak?
Engem, akár a hangszert, félretesz.
Bár mindig azt kívántam
neki, hogy élj, ne éljenezz!

Magyar vagyok. Velem szólj –
hogy békét az anyaölből, hogy *in utero pacem*...
Békét ebben a százszor is bemocskolt
édes medencében!

Mit tehettem mást, mint megjegyeztem
a kor gonoszságát s még több kontár hibáját?
S hát elérkeztek
nagy idők. A magzat agyát is kivizsgálják.

Hej, regősök, hej szépszavúak, te költő nép,
gyermek évszázad apja vagyunk.
S én hallgatok, dadogok, üvöltök: nekem érjen meg felnőtté.
Ne ... „*pur és homuv*” ...

Hazai napok

Foghatatlan az én kedvem, mint a napfény,
felhangolódni tud azért, mint az orgona a templomban,
tüdővel fűjtat,
hogy meg lehet fogózkodni a dallamában.

*

Álomig szívom a száraz széna szagát.
Az égen réztányér kalapálódik, onnan üt vissza a hang,
de nem béke van itt, hanem a kényszer önvigasztaló nyugalma,
ami elégedetlen,
szívesen fogalmazza meg magát az országúton is túl,
zajos helyen szóba áll velem,
van, hogy másutt is hallgatják, szól, aztán nem is szól.

*

A bor vízre, az ebéd kenyérre szerényedett.

*

Van szavam fűhöz meg madárhoz,
itt fogantam valamelyik szomszéd házában,
mesélik, azelőtt gólya is lakta egyiket,
s tavaly öten születtek, és tizenhatan haltak meg.

Jó a volt is, a régi,
bárki elbeszélgethet velem,
de öngyújtót ne kattogtasson,
mert az akkora illetlenség, mintha zsebre dugná a kezét.

*

Lehet, illendő volna madárrá változnom,
és csapkodnom két szárnnal, közben fél szemmel sandítanom
fel az égre, hogy csak nem foglalta el tán
valami a jóisten helyét?

*

Kartácstüzet lő a nap a háztetőkre,
de az árnyékok lassan öregember szépségűre
növekszenek az udvaron,
illik is ez ide,
csak a mobiltelefont volna jó fülöncsípni,
mit uralja a starthelyzetben guggoló idegességemet,
mondj már valami jót!

*

A ház körül elhullottak a perlitzemcsék,
mintha támolygó menetoszlopból félrelökött katonák lennének,
és folyton-folyton kiszakad a világháború,
emléke vérzik.

*

Beburkol a bodzaillatú éjszaka,
csipasz ördögöcskék, rontó verebek lesik a macskát,
régí kútban rossz gerenda akad el,
akár a jégkásába dugott lázmérő, helyzetjelentés,
csak bele ne haljunk.

*

Az akácfa tisztességes: magyar vidéki akácfa,
van, akár a dolog,
ami előcsalogatja az úton eljárókat,
felfelé a dombon beérem én is magamat,
amint saját lehetetemet harapdálom.

*

Kerül, előkerül
kerítéskönyöklő érdeklődés,
téglát is mozdít valaki
a fehérbe öltözött fák alatt.

És remélem, hogy kiegyensúlyozza magát az esztendő,
amit fagyokkal koptatott, betölti sár,
hozott agyag a csizmatalpokról,
így hát majd csak eldolgozgat a szorgalom,
szerszámokkal igazít a jelenvalón,

vagy legalább elmondja a mérhetetlen égnek,
mit, hogyan.

Hiszen még a tulipánok is kibújtak
a homok meg a kavics alól,
valami ártatlan.

.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Karé Magdolna és a Czeizel-képlet

„Tudod, mink ezt így szoktuk, fiam...”
– mondta paraszt-nagyasszony dédanyám,
s ez pontosabban szólt, mint az, hogy „...*causa finita!*”*

Aztán... mesélne.

Meleg tenyere éle erre a világra de nagyon ráférne,
hogy átfogja arcát, befonja, vagy legalább éreztetné vele, mi a jó,
fejét csóválná, mi ez a dáridó,
hiszen nekünk arra nincsen gyásunk,

hogy azzal valakit megalázzunk...

Jöjj el, jelöld meg a dolgok határait,
mondd meg újra: „Ez ilyen, az olyan,
azt ott a filozófia, ez meg itt a kukorica,
az ott a zabosbükköny, odébb a kút,
azért van minden, hogy megtanuld,
te csak ne félj, hogy ez apróság, hogy jelentéktelen,
azt is gondold el, hány Krisztus van, hány kereszten,
s látod, hogy ez is az is ugyanaz.

Bejárjuk majd a patakpartot meg az akácós szőke ösvényeit,
de, mondom, fiam, ez a kukorica itt.

Mindennek megvan a helye,
és így vagyunk vele,
így vagyunk vele valamennyien.

Ez itt, látod, a kukorica levele,
vigyázz, később felvérzi a karodat.”

*„...*causa finita!*” – *Roma locuta, causa finita!*
Róma szólt, a dolog be van fejezve! (I. Ince pápa, 417.)

Így beszélt, s én láttam,
hogy az imádkozó Hanni tenyere
ugyanúgy símul össze, mint a kukorica levele,
s lehet, hogy mise után az én gyerektenyeremre
símul majd így a Hanni tenyere...
És Roza szoknyája rezeg és Zsuzska szoknyája rezeg,
a csipkék, a selymek, a lányszagú hullámozó völgyek, hegyek...

és minden mondja magát, mást is mond, és ugyanazt mondja...
mindnyájan így vagyunk vele.

Hajh, édes dédanyám,
vala,
vele.

S leszünk-e?
Vele?
Vala?

De jó volna!
Szegény, szegény Káré Mária Magdolna.

Országos Széchényi Könyvtár

A sár illata

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Bazalt

Kívánom a bazalt
májusi naptól ölmeleg, enyhe gödreit,
körülötte fű van,
gazdag.

És a derekadat,
betelt nézésedet,
a boldog csend alatt
érhálós gyümölcsű
ínyed zamatát.

Parazsat porló
válladat.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Jöjjön csak a gond

Derűs a te szemed, mint a víz.
Csak a füvek karcsúbbak tenálad.
Bízhatod magad az én karomra is,
gömbölyű sóskavics nővére a vállad.

Ujjamon nedves fűzfalevél tapad,
ujjamon sáska potroha dobog,
s tudhatod, hogy ez is mind te vagy,
s a hangszálakat is tudhatod.

Tekintetem tájain
ne légy fáradtja a rohanásnak.
Arcod hiányától ropogva fájtak vállaim
– akácfa meg hársfa.

Nem iga. Ez, ez, a porhanyó
idő. Fűrészpora ráncaimban.
Nem is arcod – már a koponya
formája ismerős ujjaimnak.

Létem legyen most már, ne hasonlatom.
Csak azt tudjam, velem mivé lehetsz te.
Jöjjön csak a gond,
síperdőbe, nyíri ligetbe.

A hangszer-asszony

A nagybőgő a legszebb hangszer, teljes
hajlatai, fénylő háta, törzse.

Asszony ő is, mint te.

És hangszer vagy, akárcsak ő.

Beszélj sokáig, egyformán, lassan.

Ez érzéseim kielégítő honfoglalása.

Ha kenyeret dagaszt valaki, két láb
tökéletes tömegével áll,

s a két kar úgy munkál, odaadása
mind elmélyülőbb.

Akár mi, szeretők

így toronylunk föl és le

bukunk alá,

alább.

Így, ahogyan csak a zene tud.

Megfoghatatlan.

Eggyé dalolni képet

teret és időt.

Érző marokban forog a hangszer.

Nyugodt hangolású és erős.

De az, ahogyan magát engedi,
az sohasem alázat.

Hanem hatalom,

a büszke felkínálkozás,

a zajgó

élet, amely előnt, eláraszt.

Miközben isten hallgat ott az ajtón
túl. A bokrokat is csendre inti.

1966

Föld voltam még

Fordul és lágyan kattan a kulcs.
Csípőid nehéz lakatja milyen engedelmes.
Zárj magadba engem. Akárhova húz,
súlyos arcom vonzódik kezedhez.
Földbe nem így vágnak a vasak.
Bálványfej hull így vasvirág nagy szirmaiba.
Sok-sok idő kell, hogy meghallgassalak,
s mégisincs idő. Nincsen idő. Érted?
Vadliba-vonulásra parázsló tüzek ősze ez itt.
Csapongó madárhangnak mi kell? Kutya sír
és panaszkodó rémület gyengít engem,
amint hallom.
Beszélj hát akármit. A lassan kibomló tavaszt
és a húsnak ízes ízeit, fát, hazát
és mindig ugyanazt,
amire igent mondanak az érzékeink.

Hiszen az egymásba görcsösült vágyakozást
feloldod fokozva.
Fogaid közül, ha mosoly gömbölyül,
én létemmé okozlak.

Kell-e az, hogy visszaadjalak,
hogyan magamnak újra elkérhesselek?
Van-e rajtad kívül más lakat,
ami őrökdi az évszakok felett?

Tudod-e a madárnyelvet? Üres most a táj,
tél jön. Majd én leszek szigorú,
s majd az emlék tömbje áll.
A bronzreves hidegben, hópor-hímporú
tiszt szagban, gyökerek fölött.
S feldobogok, szebben, mint a vas-
lépcsőházak, s emlékszem rád, mint a rög,
föld leszek. Föld. Sötét és havas.

1966

E könnyű rózsza...

E könnyű rózsza itt melynek szirmai pőrék,
e rózsaszirmok, melyek pőrék voltak,

a csikorgó hó-üvegporba bújt ég,
a nap, a rózsatorok mélybe holt nap,

a holt nap, melynek sugara csak pára,
a pára, mely a csend fölött akadt,

a hóesés mely szürke-kékbe játssza
mozdulataidat,

a sarjadzás, a hegyi sápadt fűvel, hóvirággal
kezedbe illő kép helyett

a lassú napok madárszívvel átmeleglő felbomlása,
és reggel távol a forró hegyek.

1970

Országos Széchényi Könyvtár

Szálló kémények, vadlibák

A háztól nem messze, hol a (nem tudható
hogy merre) patak folyt, s a vaskorlátjain
ülhetett volna madár is, legalább néhány veréb,
de nem messze a háztól
a lassan folydogáló patak vaskorlátjain
csak tenyérvonások csapkodtak szárnyként,
az ismert esték rendje szerint,
emlékszem, ha arra
fordultam jövet-menet, hogy ott azok,
azok az elpárolgó kéznyomok...

Párás melegük most is meglegyint.
Amint megyek a pataknál a hídon át,
már tombol az idő bálványdöngető tora,
s úszik az égen decemberi kémények sora,
levél is, néha, s ritkán (mintha belőlem)
a síró vadlibák.

Országos Széchényi Könyvtár

1975

Mandulás vers

Ne hagyj keménynek lenni, szélben lengni,
mint nyirkos csonka ágat a kert, a ház alatt,
terítsd rám szálló szoknyád szende terhét,
hogy meg ne alázzalak.

Fényben keringő gyöngygombos blúzt, inget,
combodról hámló harisnyát, óriás-
kígyót, mely téged combközödig elnyelt,
kifejtlek belőle, légy csak más, mint annyi más.

A mandulaízű szellő, hol fogaid közül
mint kerítés fokai közt a kert ígérete,
tudom, hogy szép, amint magával üdvözül
a nyíló mandulavirág, az első örület,

a legelső gyümölcsfa, mely kihívón, hófehéren
áll az oldalon, a dombon, elkiáltani,
hogy mennyi égi kék forog magányos örömében,
lehet, hogy meg tudja váltani

a zord kedvet. Zárjon az éggel össze,
e bejárható élet: mindig a hitem,
hulltam máskor is virágközökbe,
nincs mit veszítenem.

A bokor a kertben

A kertben most is vár rám a bokor,
ki úgy borult a mellemre, vállamra,
egy nyári viharban, mikor az eső és a por
az eget szürke felhővé kavarta,

hogya azt sem tudtuk, én védem-e őt,
vagy ő óv meg a földre veretéstől,
és úgy támaszkodtunk egymásra, mint a szeretők,
arra sem gondolva, mi lesz később,

bírjuk csak ki összekapaszkodva,
egymásba mosva, ázva,
mielőtt még a nap felragyogna
vagyunk boldogan egy múlttá alázva.

1995

Országos Széchényi Könyvtár

Árnyékok mögött

Árnyékok mögé bújik a reggel.
A kékes szélben bádogpalánk-vonulat visít.
Ám küldi már az enyhület friss csöngettyűs kicsi csöcsöseit,
a gyöngyvirágokat a barkabokrok mentén s velem szemben.

Jaj, magasba döfött orgonafürt a vágyam!
Jaj, kamasz vagyok most is, jaj, jaj, türelmetlen,
s rugózó, pattanó talpú, hiszen volt, hogy megélhettem,
amit most újra... fordított irányban.

És minél távolabb vagyok a réttől,
ahol a virágok, lányok s az asszonyok szembejöttek,
a kép, a képzelet tisztább, erősebb,

mintha megint az a meleg, boldog szégyen szállna rám,
amikor fehér szalag játszik az ő dombos derekán
s a két combján – hogy fel-felaránylik, fölémdől.

Országos Széchényi Könyvtár

Formáért sóvárgó

Mártának

Majd magam mögé állok.
Vendéjjárdán és vendégudvaron,
az esti fény körén túl, ahol csendben száll a lomb,
zsibongnak pozsgás télelő-virágok.

E tinta ég alatt az őszi gyertyafény
gömböt remeg körém és lassú, rebbegő világot,
s békakuruttyszót, zizzenő dudvát s magával áldott
harmatot a beton peremén.

Mit rajzol még? Talán elveszett
willendorfi asszonyt? Rejtekező ősi testmosolyt?
Amint figyeli a formáért sóvárgó képzetek
szenvedő alázatát. Arctalan. Lélekmély-komoly.

2002

Országos Széchényi Könyvtár

Fény és illat

Ilyenkor ezt, azt isznak,
vagy rágyújtanak.
Hívhatsz engem Pálnak vagy Párisznak,
én meg hadd ringassalak.
Ilyenkor beszélnek,
vagy elhallgatnak.
Te margaréta-fészek.
Fény és illat vagy.

Élő húsvirág,
rózsabog...
Szemem két karikát,
aranyat sajog.

Nélküled mi vár?
Néma nincs-haza?
Őszvégi sár
ártatlan illata?

1965

Szanyin táskája

Mihail Petrovics ARCÜBASEV (1878-1927) nevét ma leginkább a Szanyin című regénye nyomán ismerik. Még inkább talán a Karinthy Frigyes készítette gúnyos átirat nyomán. Vagy talán már azt sem olvas-sák? Mindenesetre a Szanyin-problémán nem könnyű túllendülni. Szá-momra akkor tetőzik, amikor a regénybeli művelt társaságból valaki megkéri, mondana beszédet Zarugyin sírjánál, s ő triviálisan nyilvánítja ki megvetését, hiszen Zarugyin öngyilkos lett. („Miért olyan ostoba va-laki, hogy megöli magát?”) Érdekes végiggondolni, hogy Szanyin tulaj-donképpen azoknak a hősöknek a rokona, akiket „fölösleges ember” szóval illet az irodalomtörténet. Ezek a hősök egy számtalan társadalmi nyűggel terhelt korszak „fölöslegesei” voltak, akik majd szellemi elő-ké-szítői lettek a XX. század nagy orosz forradalmának. Szanyin az értelem nevében viselkedik részvétlenül. A részvétlenség az ő forradalmi „imidzse”. Az – amit nem tesz meg. Hogy megérteni sem hajlandó: adott esetben a mérleg serpenyőjébe csak saját létezését hajlíthatja a vi-lágnak szóló figyelmeztetésül az ember. Szanyin szemében az ilyesmi – nyavalygás. A regény azzal fejeződik be, hogy Szanyin leszáll a vonatról, és elindul a mezőben. Táskája a vonaton maradt, s nem is biztos, hogy véletlenül. „Minek is az a táska? Egy táska – az élethez?” Csakhogy a ta-lált tárgyak osztályán a táska ma is megvan. Benne furcsa lelet: az embe-ri kapcsolatcultúra cselekvő tagadása. (Formálisan még csak számon sem kérhető. Hiszen Szanyin, ugye, nem tett meg valamit. Nos hát, éppen ez az...) –

Szanyin belépője

Szanyin a réten át megyen.
Szanyin? Szanyin el-elfelejtí
súlyos táskáját. Nem mereng
a halálon sem. Megy csak. Ennyi.
Szanyin csak megy. Tekintete
fényes, akár az elmeél.
Szanyin? Mintha legyintene.
S Szanyin beszél. Ő elbeszél.
Szanyin szabad, akár a szél,
Szanyin beszél és elbeszél,
Szanyin mellettem *el* beszél.
De miért nem mellém beszél?
Szanyin beszél, nevetve él.
Szanyin? Pedig nincs is talán.
Öngyilkos „entellektüél”,
kinek kopogtass ablakán?
Szanyin emitt masírozik
az örök rozsmezőkön át.
S egy zörgő garnizonmozi
hátról – ágyékből – fényt okád.

Kádergyár

„Ó, faros traktorosleány!
Maradj velünk! Ne még, ne még...!”
Jó közös ritmus old hiányt.
Egy fiúkollégiumét.
A fiúkét. A bakaszag,
a kültelki mozi.
S éjjel a pokróc alatt
mind malmozik.
Né, egy káderbe von a négy
összetolt ágy! A képzelet
mit is idézne? Szőke térd-
s comb („térny magadhó”) -tényeket.
Pedig ölelni volna jó,
aki lett volna, messze tűn.
Ezt hagyja ránk? Közös hajó
-ban, -ben vallani. Hol a bűn?
Hisz kedves nőkre van joga
és vágya is külön-külön
mindünknek. Mégis óvoda-
igazgató úr csíp fülön.

Szanyin mint igazgató

„Nézze, a bunkócska sárga,
a bunkócska igen drága,
azt húzzák a vaskapába,
véssse jól a kobakjába!
Ha nem vési kobakjába,
majd véssik a kobakjába,
a bunkócska igen drága,
hej, te bunkócska, te drága!”

*(Felelni volt csak szép jogom,
ha szűk világ a vallatóm,
s ha nem szólok, más nem felel,
amikor halni, halni kell.
Amikor átszakadt a gát,
lassan és türelmesen
arcába mondtam önmagát.*

S mosolygott: „Nem így van teljesen...”)

„...fiam, a bunkócska drága,
mivel földig ér az ága,
igaz, hogy többől kívágva,
de hát attól olyan drága.”

Szanyin kilépője

Szanyin? De hisz csak kitalált
fickó. Bár, amúgy érdekes.
Nagyon kell ügyelni rá.
Ez természetes.
Szanyinhoz nekem van közöm.
Annyira,
mint ahogy közös a törülköző
tucatnyi férfira.
...És azt hitte, hogy van joga
tőlem kérdezni meg:
„Mi van? Nem jó a ...szoda,
a közös élvezet?”*
Szanyint zsebre is teheted,
drágám, e korszakos regény
fűzve-kötve éltetett
néhány költeményt.
Szanyin – a szattyán párnaszél
körül bodroz, én meg – hagyom.
Szanyin majd mindent elbeszél.
Sosem lesz altatóm.

* valószínűleg uszoda

Mikor a szavak súlyosak

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Ennyit élt

Nagybátyám emlékének

Mint a tüdőn lőtt döbbenet,
már önmagára görbedett,
ott volt a Jóska köztetek,
és nem volt abban kösszenet...

Egy régi határőr-kaland,
még ötvenben, amott alatt,
a sátorlappal eltakart
vérző titok, „Ne tudd, ne halld!”

„Jaj, Erzsikém, szerelmesem!”
„Önt végképp én leszerelem,
és nem mesél, és csendesem...!”
„Úgy lesz, ezredesem...!”

Hogy Jóska akkor visszatért,
nemzett Erzsikét, Évikét,
a sorsa engem szíven ért,
szegény nagybátyám – ennyit élt.

Hát járkálnék én köztetek,
az idő olyan összetett.
Dehogy. Akár a közhelyek.
Mint elvérző vers-szösszenet.

A muskátli, a luftballon

A betiltott erdő fölött
négy nap, akár az ördögöt,
egy légszákot a repülők –
És csapdosott és röpdösött –

Egy régi lögyakorlaton
egy ágyú odalőtt nagyon,
és láthattuk az ablakon,
a muskátli, a luftballon...

Idill idő? Idő – ha volt.
Krumplit árult a krumplibolt,
s a gabona, a szétdíbalt
búza... úgy két arasznyi volt.

Mentek az úton Makrai
bácsi nagyszarvú ökrei
fejük csóválva, mint akik
fognak valamit mondaniék...

S hajh, bátyáink, a szétmosott
patakparton, csalánoson...
Utánuk zöld kis gyík osont.
És nem is voltak gyilkosok.

Istent okádó

Tolult a torkig iszonyat.
Dörögni tán egy díszlovat?
Hímzett hámot, mely magától
járva gondol a világról –

Nem a millió légy-dögöt?
A létezésünkbe lökött
sorozat-sötét ördögöt?
...Valami módolt örömet?

Az én bundámból bolharajban
zúdult a jaj, nem én akartam,
s még véresre, vörösre martan
...ölni – eddig sem akartam!

S mint önpusztító, búskomor
kormos csillag, vad húsbokor,
– magára látó gúzs-szobor...
Istent okádva fuldokol...

vagy mintha... deszka-hinta-ég
a föld ölében ringva rég?
Rakéta-vágta írdalék?
...S csak rúgkapáló vassfazék?

A lélek és a marhacsont

Mikor a lélek marhacsont-
szilánkra lel, a föld alól
is hallja azt, mi földalól,
és elvicsorg és alvicsorg.

A lélek, mint a marhacsont
az önmaga ellen kivont
kard-dalokra vadbolond
módra – önmagára ront.

A lélek néha így vicsorgott,
Gorgóra morgott, körbeforgott,
keserű Léthe-lébe csorgott,
s gyomrán a lyuk, s a gyomra korgott,

mert a léleknek gyomra van,
ezért – szegény – boldogtalan,
hisz azzal alázza a gond,
amit a gond ellen kimond.

S mikor a lélek marhacsont-
szilánkra lel, már nem vicsorg,
csak hallgat, mint a marhacsont,
hát lesz belőle marhacsont.

Sólyommadárka

Sólyommadárka. Rajta – tökhéj.
A vers is botlott. Szinte fájt.
Hogyan óvott vón' a fortély
galambra vijjogó sirályt?

Hajh, Duna-táji elmerengés,
vitorlás szélbe csattanó!
Citera kell ölünkbe, nem kés,
alám csikó, nem csataló.

Jó tükrös farú, forró kanca,
prüszkölni víz, virág, vihánc,
s a víz alatti, lenti arcra
egy hű „úgy-volt-légyent” kívánsz.

*Nem selyemben jöttem elébed.
Tűrelmed is képpé teszem,
e mindennek elmondott népbe
beléteemetkezem.*

*Nemcsak így, szánandó sután,
mikor a szavak súlyosak,
mint búsvéti ostya után
a harangszó, a sonkaszag.*

Idéző

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Vigyáznám arcod

A kikerülhetetlen táblák –
Márvány vagy kő? Ablaküveg.

Az ablakra sóhajtott párát
könnyekké síró felület –

Nos, kinn vagy benn? A tér – objektív.
Az „innen” és „túl”. Azt gondoltam,

madárzsivaj – ha innen elhív –
lehetnénk kinn megálmodottan

fakadó meggyvirágpetárdás
tavaszban. Csak egy sóhajtásban...

és lennék én keresztbe-csámpás
farsangbohóc is... Mintha társam

lennél, vigyáznám arcod, vállad.
Üveg csörömpöl, zeng az ég?

S ha nem? Legalább el kell játszom,
hogy bombardonos fényzenék

szilánkjain taposva szemközt
szaladsz. Lehetne rád nevetnem.

... nem macskaköröm közt
idézne most – hiába – kedvem.

Dalocska

Szerelmesem az erdei manók nővére volt.

És mind hozzá beszélt, a fű, a gally, a gyík, a felhőmoccanás,
és mindben társakat talált,

s mint búzatarlón száz sugárban szertefutó –

(... tán egy apró Máriácska csipkelángszobor...?)

Hozzám akár egy korom-húnyt-szempilla-pille halkan hullt alá.

Akkor a visszacsillanó fényt még –

mint fölénk boruló égbolton át,

s a zárt szempillarácson át...

én az érzékek fogva tartó gyengéd hódvasát

éreztem –

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A vártemplomban

Templomárkádív, esti szentély,
Szent Antal freskó, szűrt homály.
Patkópénztárca-félkör szemhéj,
arany fémpénze – szembogár.

Vele néha a vártemplomban,
hol – félig hitből? – adományt,
néhány fillért... „Segíts, ha nem t'om
a kollokviumtudományt...”

Ott állt. Nézte, (s néztem, öleltem
szemmel): mint öleli fiát,
(s én a vállához csendesedtem)
a fekete Szűz Máriát,

mint lénye-asszonyt, istenarcot,
a szemöldökív kapuját,
s a gyengédséget – nem hord maszkot –,
s azt a szent lélekfény-tudást,

a Megváltót, a Megígértet,
a gyermeket, a gyermeket...
S fázott. Az oltár előtt térdet
hajtott. S én... hogy még nem megyek...

Az első szakítás

Szava száraz lett, perzselő,
de szomjas-néma-nyugtalan.
Az eresz alá vert eső...
... a vers-eső is? Útba' van?

Öleltem szétszórt gondjait.
A mellkasom, mint platina-
korong kezdett forrongani.
Tán értünk kell ragyognia...

– Szolgáljak én az ujjaidnak?
Krétavillám a falon,
hol fehérrel fehérre írnak.
Nem old meg más, az irgalom.

S mint fehérre parázslott rácsra,
hullottam volna én tovább,
csak harsány szárnyú szürke szárcsa,
légszomjam ölelve át.

Jaj, test a testben hogy viharzott!
Mintha malomkerék dohog.
Ölelni jó! Ezt jó akarnod.
De ölni... nem lehet jogod.

Évődések

– Itt az elme gerjedelme
végtelen,
de nem törvénytelen talány
– inkább töméntelen talán –
a terjedelme...!

„Ott az alma tudodalma
ágtalan... –”
– De általam?
Hisz benned van bizalma.

„Ága törne,
rád ha dőlne,
s tán megölne,
kedvesem,
és nem jutnál sosem
asszonyölbe...
Csak álmod álma vándorolna
oktalan...”
– S ha barna combjaid,
akár két laktató halam...?
„Az bizony jó volna.”
– S nem dúlva múlna! Hűsen hűtve
hű lennék én, mint az őszi ég...
„Hű, te! Hát nem látod, hogy kinyíltak
az arcomon az őszikék?”

A második szakítás

– Egy ránk illő kádenciáért
eldobjam mind a két nevem?
Felette elszánt enciánkék
fogásra ejtve hirtelen

a disztributív kényes elvet,
nem szerelmem diskurzusát,
hogy bárki kérdez, megfeleljek?
De volt e más kíváncsi ránk,

mint az, hogy „Íme, itt a nyárvég,
ha sokszoroz, külön szoroz,
csak együtt nem, de rám találsz még...”
S nagy szigmaként a villamos

hűs vaskeréksoron nyomakszik,
sárga, akár az őrület,
és kockások a kockás taxik,
és nincs köröttünk csődület.

– Majd eső hull, és épp’ olyan lesz,
amikor éppen tavaszi –

„Aztán szép lassan elfelejtesz.”
– S aztán? A blúzod almaszín...

Kései szólítás

Elvettem tőle valamit?
A tenger vízszintes nyugalmát?
Azt a földet, hol nem lakik
ember? Azt venném el, ha adná.

Azzal veszek el valamit,
ha izgalmaim neki adva
akarom élő titkait?
Nem más – a két vérkör hatalma.

Elveszek tőle valamit,
ha két karomnak erejével
ölelem át a tájait,
és enyém a szégyen szemérme?

Ő adta nekem a hiányt,
a szólatatlanságnyi élet
örökidejét, s mert irányt
kérdezni nem tud a reménye,

én elvettem az éjeit,
ahogy levegőt vesz az ember.
Ahogy feloldva kéjeleg
a szerelem a szerelemmel.

A kedvesem sötétbe' járt...

A kedvesem sötétbe' járt:

– Nem értelek, miért jársz te úgy...? –
És ígerte hófehér haját,
s, hogy majd beszélgetni fogunk.

Most nem más, mint a tévedés,
már többé nem beszél velem.
Sorsán túlról, hogy visszanéz,
csak félrenéz, nem szól velem.

A kedvesem sötétbe' járt:

– Nem értelek, miért jársz te úgy...? –
Magához hívta a halált,
s már beszélgetni nem fogunk.

Ígerte hófehér haját,
és én lélekben, s jóban, rosszban...
S magához hívta a halált,
míg verstárgyakban várokztam.

Mondják, hogy mosolygó halott...
azt mondják, mosolygott a szája.
Már soha többé nem fogok
belehalni a mosolyába.

Búcsúztató

Előbb sárlik tán semmivé
a locska-fecske ifjúság,
mintsem az élhető ígét
éltetnék ennél jobb tusák,

léleknagy randevúk, titokban
ápolta bizalmak, egyszerű
napi vágyak. Mikor kilobbant
nyers zöldjével az őszi fű,

a harsány színek rémunalma
úgy tobzódott a nyárutón,
mintha örökké nyár maradna.
Vagy nem? Most már nem is tudom.

Én azt szerettem, azt a szűrt fényt,
s még mindig, amikor a festett
plakátkaszárnya szobraként
derengett föl törékeny teste,

mintha lehetne úgy kizárni
mindazt, ami rajtunk kívül –
s mégis miénk lehetne bármi,
hol hús-vérünkéből lényegül.

Olvasmányok emléke

Minden szerelem más történet.
Egy a másikkal összeér,
mint körforgásban szoknya széle,
mint talp alatt a szenvedély.

E forgatag idő fölötti
szívárványíven óvatos
könnyed léptekkel úgy kötött ki,
mint egy éjféli csónakos.

...Nem francia quadrille-ajándék,
nem orosz és cseh vagy spanyol,
porcelántáncos órajáték,
ez már nem róla szól, ha szól.

S hol don Perlimplín szíve vérzett,
romantikába tévedett,
a velem játszó jó remények
tartották egybe' véretem.

Miközben harminc éve érzem,
két ezüstkerék fogai
nem érik el egymást egészen,
s nem lehet kétszer mondani.

Őszi forduló

Federico García Lorca:

Don Perlimplín és Belíza szerelme a kertben

Az Isten hónalja alól
e síró térbe vadlúd-falka rebben,
don Perlimplín nem dalol,
csak sétálgat és nézeget a kertben.

Mit kezdhet könnyeivel?
Minden falevél új naptárra téved.
Ki sírás fölé énekel,
majd sírt ás. Fájó múltja sokkal mélyebb.

Hej, nyerses ízű új borok!
Kerülöm én a meghajszolt csodákat.
Mint az erdő úgy dúdolok,
minden fa mindnek, és így önmagának.

Most a markomba lepke száll,
de nem zárom be tenyerem.
Milyen ácskapocs verne át?
Micsoda összegzett jelen?

Lehullt az ősz, a tél, a nyár.
Lehullt az évszakok fenség hatalma.
Markom öblébe lepke száll,
kopár ágak közt gömbölyül az alma.

1965-2000

Virágóra

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Anekdoták

A rúzsos szájú kalauznők

A rózsarácsos tér sarkán vagy a klasszikus homlokzatú ház előtt, ahol a villamos lassan lejtette táncát a hullámos síneken, és a galambok oda sem figyeltek a csörömpölő jószág szaladásaira, a város öt-hat villamosából egyszerre mindig csak kettő üzemelt, így hát összesen két kalauznővel, akik festették a szájukat, és amint a rúzsceruzát fogták, itt-ott vörösre mázolták a fogukat is, mivel a villamos a hullámos síneken zaklatottan lejtette lassú táncát, vagy a remízben szépítkeztek, amikor valamelyik villamost éppen reparálták.

A festő nőkalandjai

Hatkor már a festő is lejött a deszkaasztalhoz, amin a vászonterítő épp a térdemig lógott, és tenyérynyi kék nefelejcs-mintasor futott körbe rajta, olyankor már ittuk a révfülöpi rizlinget tisztán, mert erős, hidegtüzű bor, szódával se rossz, bár olyankor aranyárga színét kifakítja a hígítás, és az nem szerencsés egy zsánerkép szempontjából, mondom, a festő is lejött és megszokott mód folytatódott a beszélgetés pincei kalandokról, hézagos kerítésekről, tán cseresznyefára futó babról, mit tudom én, és persze igen gyakran asszonyokról is, akiknek a nevét sohasem árulta el a festő, gondolom, azért, mert így sokkal szabadabban ereszhette meg a fantáziája gyepflőszárát.

Időnként a fény az asztallapra hullott, és úgy délelőtt tíz felé már az összes hírt kiolvasta az újságból az araszolgaató sugár, máskor a város ágyéből égre okádó ködlámpái közt sétálgattam hajnalban, a gyors indulása előtt, de nézegetni nem nagyon nyílt mód, mert olyankor még sötét is van, és a házfalakba karcolt neveket olvasgatni sem tudtam, ugyanígy a piaci kosárral érkező olvasóra sem figyeltem túlságosan, miközben Optima írógépembe fűzve, félig kihűlve kisriport, portré vagy színes írás, az is előfordult, hogy megkezdetlen fehér papírlap volt.

A park pirosa

A parkban félelbernyi magasra nőtt nőszirmok, rózsák, vadvirágok s más növények illeszkedtek a tengeri fű s talán violák közé. A padok általában vörösek voltak, no, hát éppen erről akarok beszélni, a festék kitarlott a következő tavaszi padfestés idejéig, bár olyankor természetesen olajjal kellett megbővíteni, elbeszélgettem a parkőrrel is az idő tájt, meg az elmélyülten festegető festegetővel, aki cédulákat erősített a frissen festett padokra, hogy „Vigyázat! Frissen van festve!”, de késő éjszaka ezt nem olvasták el a szerelmespárok, hanem másnap hajnalban már jókora szív alakú piros női ülepek hirdették, mármint hogy mikor, hol és milyen nagyon...

Úgy talállok rád is...

Lehajtom fejem, mint a latrok.
A fényben ideges drótok zizegnek.
Kilábalnék már ebből a közegtelenül áradó forró színaranyból,
de a bokáim is kifényesedtek.

Hol voltam én, hol lettem volna én?
Ki voltam, merre jártam, hogy nem voltam itt?
Nem enyém,
csak az, ami még most is eltávolodik.

Én mindenütt vagyok. Én mindenütt voltam.
Mindig a hiányt kapom örökbe.
Arcomra csapkodom a vizet, amire hajoltam.
Viszem az eget zománcos vödörben.

Erős volt a tavasz. Erős ez a nyár is.
Engem már nem hajszol világra.
Úgy talállok rád is,
mint ácskapocs a fenyőgerendára.

Virágóra

Egykor a hóvirág nyílik,
kettőkor a szelíd nárciszok,
háromkor a margaréta,
négykor a barna körömvirág,

és ötkor nyílnak a zöld kukorica-bokrétafák.

Hatkor nyílik a rózsza,
hétkor a gyöngyvirág-gyémántvirág-ezüstvirág,
nyolckor elnyílik egy asszony tehénszeme,
aztán a fák, a mindenféle fák,
és kilenckor a jácint,
majd a jácint,
tízkor előbb a jácint, azután a jácint,
tizenegykor pedig a jácint, azt követi a jácint,
tizenkettőkor a tizenhárom,
tizenháromkor a tizennégy.

Országos Széchényi Könyvtár

A Dunaparton

Szonettek egy régi bölcsészvonzalomról

Én elnéztem, hogy friss korom szítál
a rakodópart mészlépcsőire,
ujjamon pillogtattam egy szárnyas taticát,
és felsejlett benne az ízek lágy ínye.

(Önidézet: Napló, 1965)

Országos Széchényi Könyvtár

A lány telefonált

Tudod, mikor a hirdetőoszlopnál
vártam, hogy fiúdnak telefonálj,
esküszöm, azt hittem, ha szót se szólnál,
enyém lehetne szád, a néma száj,

amelynek élénk, rajzos fintorgása
a fülke üvegén üzent nekem,
és úgy beszéltél, hogy akárki lássa:
a nagyjelenet – jelentéktelen.

Te, te, te – szememben hajladozó lány,
gyengédségedből fel-fellobbanó láng,
játsszó édesnővérem, védtelen,

lélekpróbának bölcs, szellemes botrány –
mért van, hogy szájam széle most is megráng,
mint szájad tükre – ablaküvegen.

Országos Széchényi Könyvtár

Hess innen!

Amit találtam, mind leírható volt,
s mosolyogtak, hisz rábólintgatunk,
mint hivatkozható, élő tanúk –
s csak azt tudtam: felettem kék az égbolt.

Valami más is van még, ami megfog,
s mi az, mit átengedhetünk nekik?
Mivel az ő jövőjük eltelik:
a letakarva meghódított célok?

Láttam csillanni szemükben az érdek
színét, s az is lehet, nem bántam őket,
de nem lett volna jó, hogy én olyan legyek.

Az én világomba a tiszták fértek.
S bár volt ott még hely, addig fel se nőttek.
Hess innen, zöngő zöld-arany legyek!

Országos Széchényi Könyvtár

Megfagyott óriáskő

Én elefántot rajzoltam, ormányos
böhöm nagy hőst, aki mégis szelíd,
és könnyedén és játszva élteti
e tűrhetőbbé élhető nagy várost.

Az elefántok énekelni tudnak.
Hát nem hitted? Hát ne hidd el nekem se!
Hogy tévedésem vétlen rendbe mentse
csacska reményét minden pincezugnak.

Drágám, angolhajú lány barna nőtény,
s mezítlábkám, barátnőm, hajnali
száz lélekfőrend s Indiám időnként,

hogyan zúdult közénk a semmi-törvény,
mely nem engedett a karjaidba hajlani,
s csak állok. Megfagyott óriáskőként.

Országos Széchényi Könyvtár

Ugyanolyan

Először is – jó birtokba venni
a partot, ahol szemközt, túl a vízen
szimmetrikus horgászdamil szisszen,
mint itt, s ködökben oszlik képtelenné.

Ugyanis látni való az, hogy másként
miénk egy elfoglalt széles határ,
mint kikapdosni belőle (s amivel aztán hazajár,
és ismétlődik, eszik, alszik, ráér...)

Először is nagyon pontosan
meg kell nézni azt, ami a Dunaparton történt,
s tudni, ha nem látszik is,

hogyan alkottak rá törvényt,
miként (ha föloszlatva is),
...végeredményben ugyanolyant.

Országos Széchényi Könyvtár

Terjedelmes idők

Bizonyos mennyiségű megalázás
kell hozzá, hogy eltörjön a mosoly szájamon,
én hideg kövön ülve egymagam is vállalom
az alulról felfázást.

A Dunán terjedelmes idők úsznak,
köd van. S nincs helye hajónak, ladiknak.
Halott az ott? Nem, nem, tán hasonlít csak.
S ez nem vérszag, csak kisfiú-húgyszag.

Ugyan, ladik! Az a Tiszán szokott járni,
s itt kis ökrök a motorosok, a part pedig jászol,
láncuk csörög, s lám-lám, fehéren habzik –

Jaj ...nem! Hiába vágynék idillt bármi
e hideg reggelen. A Duna gyászol,
s a parthoz barna rönk verődik. Bagzik.

Országos Széchényi Könyvtár

Nyugodtan félreérti

A vers a kezem el ne engedhetné,
bár... ne vezetgessen, csak tudjam, itt van,
kettőzzön meg igazságaimban,
s ne – eltörvén arcomat vágja ketté.

Magamon kívül kell látnom a férfit,
ki helyzet adta előnye okán
élte a törvényt bátyon és apán
túl – s magát nyugodtan félreérti.

Kívül emígy. S hát nem is tudható,
mire volnék, míg belül eltakarnak,
s ekként ugyanúgy nem látszik az arcom,

gőgicsélve lennék nagyapó?
Hát hogyan érteném magamra az olyan hatalmat,
hisz ugyanaz, mint aki ellen harcol.

Országos Széchényi Könyvtár

A fájdalmat a földből

Voltak, voltak már költők, s szép számmal,
kik fölérzik a fájdalmat a földből,
s hogy gömbölyül a vihar, mikor döndül,
azért mondják, hogy szép. S nem ímmel-ámmal.

Hát ne tudták volna néven nevezni,
hogy vértől lucskos földre vértől lucskosabb
idő ez – ugyan a képei még titkosak –
s nem oldoz fel, csak mélyebbre mereszti

karmait a sündisznóként kucorodó Földbe,
mely maga is tüskékkal védené magát,
s már-már kéjes görcsben forrnak egygý,

jaj, iszony elélvezni bármely asszonyölben
a szerelmesnek, akit kielégülés hat át,
ahelyett, hogy riadalmát világgá remegné.

Országos Széchényi Könyvtár

1966-2003

Azt mondták,
öljem meg a kutyát

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Azt mondták, öljem meg a kutyát,
s meg kellett volna ölnöm a kutyát
– miként mondták – kényszerítő körülmények folytán,
de hadd mondjak valamit én is,
legalább egy pár szóval, hogy milyen is volt a kutya,
pontosabban: milyen most is, hiszen nem öltem meg,
sem a régi szokás szerint – nem is mondom, milyen módon –,
sem az új szokás szerint, a higiénikus
rendelőben bőre alá szúrt injekcióval...

(Hadd említsem, hogy szerintem gyilkosság ez az utóbbi mód is,
mielőtt még úgy vélhetnénk, említetlensége révén
ilyen módszer átcusszanhat rettegésünk ideges hálózátán,
könnyen, mint a kígyó...)

Meg kellett volna ölnöm a kutyát.
S én öltem volna meg akkor is, ha más kezével,
hiszen én döntöttem volna úgy, hogy ölje meg.
Szelíden elnyúló kutyát produkáljon...

Igen, „produkál”, így mondják, mintha létrehozna valamit,
illetve amit létrehoz: maga a hiány.
Jegyezzük meg – egy kutya, az csupán egy kutya,
egy kutya hiánya.

Hogy a kutya el is távolítható
valaki keze által, ki megteszi, ha kérem,
s azért van most szükség arra, aki kutyát eltávolít...
hogy ne legyen szükség rá sem,
nemcsak a kutyára.

Meg kellett volna ölnöm a kutyát.
Fölmászik a fára,
mint egy majom, olyan ügyes, karcsú, erős lábain
kapaszkodik a zöld vasrács lyukain, és úgy tapad testével
s úgy mászik a kerítésre, onnan át a fára
(bár én eddig csak a kerítésen láttam),
s onnan billen át a szomszéd kertbe, túl a kerítésen,
azonkívül fürge, mint a macska,
van benne valami... nehéz kifejezni...
valami egyértelműen állatka-teremtőnyerű báj,
s főként a tekintetével vagyok furcsa bizonytalanságban,
mert ezt a kutyát szobában
nevelték, holott vadászni
való fajta, szarvasűző típus, jólsikerült keverék,
farkaskutya kan és vizsla-szuka kölyke
– igazuk lehet.

Hátszőrzete a gerincnél koromfekete,
mellényénél világosbarna – ez karamella-színbe hajlik –
s fehérbe megy át a hátsó combjain belül.
Kobakja – egészen fekete.
S mondom, a tekintete, a szemrehányó nézés
– mellyel a tudtomra adta (valahányszor
fegyelmezni voltam kénytelen),
hogy kétségbe vonja szándékom jogosságát –
mindig megfogott.

Fenekére suhintottam, tudva jól, hogy később
elég lesz csak mutatnom a szőnyegporolót,
szóval, hogy majd emlékezni fog, és akkor többé
nem kell majd megvernem,
ámde mégis szinte-szinte emberi sértettséggel
tekintett felém,
amikor a poroló felé mozdult kezem.

Mondják, hogy a lélekvándorlásról szóló tanítás szerint növényekben, állatokban, emberekben ugyanolyan lélek éli sorsát, így tehát ha engednénk a képzeletnek – feltételesen csupán, hisz', ugye: valótlanság –, mégis: hogyha engednénk talán a képzeletnek, ez a keverék szuka leginkább indiai táncosnő vagy legalább ügyes akrobata, hogy' is mondjam, mókuskutya, macskakutya, majomkutya, s leginkább mind együtt. Játszva sétál két lábon, bár senki nem tanítja rá...

Én táplálom, s hallgathatok miatta napestig, mert a szomszéd kutyákat a nyugalomból kiugatja, szabályszerű vérremenő küzdelmekbe bonyolódik, futtából dönti a földre jámbor fehér kuvaszunkat is, mellyel közösen élnek egy nem nagy udvaron.

És bár szuka ez is – azt mondják, hogy két szuka nem fér meg egymással... ez esetben nem igaz, mert a kuvasz jóval bölcsebb, úgy gondolom, emiatt békésen engedi, hogy a majomkutya ledöntse a földre – nevetséges ekkora nagy súlykülönbség mellett – s vehemens, egész hisztérikus haraggal, sőt vad dühöngés, tájékozás közben fokról-fokra örvöngőbb kéjig tornászott indulattal s leállni sem képesen, mint a testet öltött harc, a visszatérni, megnyugodni képtelen dühöngés, úgy ront a nagytestű kuvaszra. Ez néha játéknak látszott, ám a csillanó agyarcicsordulás mást mutatott, így váltakozott a kép, amint megfigyeltem őket. Sőt még este is, amikor kitárva a rácskaput kiengedtem mindkettőt a térre viháncolni, olyankor is rá-rátámadt az öreg kuvaszra s játszottak, vagy sem? A kutyáknál ez más, ez szilajabb,

és szabadabb, és egész más, valahogyan igazi,
pedig – hiszen – játék...

Nehéz volna megmondanom, hol van a határ
a szeretet, a türelem, a felcsattanó elégedetlenség
s tán a komoly eltökéltség közt,
hogymost már tenni kéne valamit,
mert a szomszéd néni is, aki szívbetege
változó állapotában sokat pihenni kényszerül,
hajnalonta az ingerlő makacs kutyaugatásra ébred
rendszeresen,
s később aztán botra támaszkodva áll a lépcsőn
tizenegy óra körül,
s úgy panaszkodik a kutyára... „Ez? a tejeseket
ugatja sötét hajnalban, már három óra körül,
s olyan vadul, mintha talán baj jönne a házra,
pedig csak a túlsó járdán, egészen a tér szemközti oldalán
csapnak némi zörejt, mikor pakolják az árut,
és a kutya nem képes az ugatását abbahagyni,
valósággal érződik, hogy átcsap fölötte az indulat,
s már-már úgy tűnik, hogy küszködik magával,
és nem képes fékezni magát...”

Hol van a határ
szeretetésem, megértésem és a mondott
„kényszerítő körülmények folytán”-féle
beszédpanelek között?
Hiszen ezt a kutyát, a bolond kutyámat
ölmelemben nevelték egy parkettás lakás
volt az első otthona, de növekedvén később
letépte a tapétát,
az ajtót összekarmolászta,
ezért aztán úgy látszott, egy kertes házban jobban
boldogulnának vele.
Így került ide. Itt hozzám úgy ragaszkodott,
úgy tudott mellemre bújni állatösztön-szenvedéllyel

– mindig meghatódtam.

Könnyű testén viharosan átdobogott a szíve,
s vállamra emelte első lábát

– ettől sem tiltották,

s hogyan tudtam volna róla leszoktatni én? –,
s főként a tekintete:

ez a mélyről telítődött gazdag öröm, ez a nedves kutyanézés,
emberségemet szinte már megrendítő gyönyörű szeretetszomja
vallomása volt.

Az utcán néha megijedtek tőle.

Mindenkihez odafutott, két lábra állt, úgy támaszkodott
bárkihez, aki engedte –

ez a kutya olyannak szokhatta meg az embert,
s mondtam, nem bánt, inkább szeret mindenkit,
és nem kell tőle félni.

„No, de – mondták – mégis, ez a más kutyája...”

Beszéltem és magyaráztam, ne haragudjatok a kutyámra,
s ne haragudjatok arra, akinek el kellett hagynia,
s rámhagyni, és ne haragudjatok énrám,
próbáljátok, kérlek, elviselni,
értsétek meg, ő az én kutyám...

Én faragtam neki kutyaházat
régí íróasztalból, és ott, ahol a láb helye
van, a két fióksor közt, épp’ ott lett a bejárat,
s olyankor sem rosszalkodott, amikor az írógépzőrej
ingerelhette volna, a lábamnál feküdt és hallgatott,
nézegetett okos szemmel, mint aki tisztában van vele,
hogy nagy dolog, kérem, a költemény...

Máskor úgy tűnt – bűnösnek érzi magát.

Szeme ezt is kifejezte, amikor váratlan hazaértem,
s már megint a szomszéd kertje ágyásaiból
rózsatövek közül ugrott a kerítés mellé,
s kapaszkodott, segítsem vissza a rács fölé,
és ha nem, hát egyedül mászott át,

ám aztán a korholás, a korholás, majd a fenyegetőzés –
s mivel megbocsájtottam neki,
a korholás engem illetett.
Mint ahogyan máskor is,
annak, aki megbocsájt,
kétszeresen is nehéz a helyzete –

Elgondolkoztam,
és ő megállt előttem,
fejével a földre ütve, hátratolt fenékkal lelapulva,
nézett, aztán oldalt szökkent, hívott játszani,
mintha azt mondaná, ugyan, ne törődj velük,
mit tudnak az örömről az emberek, a játék öröméről,
s odaléptem, két karomba öleltem a fejét, marját,
bolondmód cibáltam,
mintha egészen komolyan haragudnék rá, pedig csak bennem is
megmozdult a vágy a szabadság után,
élni úgy, ahogy az ember soha nem követheti
szándékát térben, időben, pedig abban semmi rossz
nincs, nem is lehet – csak...
elfelejti, leszoktatják a feddő tekintetek –
hanem a kutya, ahogyan mozdul, villan, bokron, kerten ugrik át,
jó nézni, hogy van ilyen is, hogy lehet ilyen,
s rohantunk a téren föl-le, szinte már a megbolondulásig,
elfullad és kapkod az ember –
ő olyankor odaült a lábamhoz és magara emelt fejjel figyelt,
úgy véltem, ha naponta bolondozunk hatalmasat,
nyugodtabb lesz, s talán még a szomszéd kertbe sem fog
átugrálni.
De hát nem jutott mindennap idő a kutyára.
Ez aztán összezavarta, eleintén várakozott, úgy lehet,
s hogy mit csinált napközben, már igazán nem is tudom.

S egyre többször állítottak meg, hogy meg kell ölnöm a kutyát.

Meg kellett volna ölnöm a kutyát,

így beszéltek egyébként nagyra becsült ismerősök, akik nem is tudták, amit most mesélek.
Egyszerűen úgy döntöttek, hogy a kutya nem illik a kutyákról eddig elfogadott környékbeli megítélés kánonjába, mert lám, itt is minden háznál akad kutya, no jó, néha azok csinálnak szörnyű gabalyodást, node nem olyan sokat, és vannak emilyen kutyák is, olyankor ugatnak csak, ha látja a gazdájuk, lámcsak, no de ez kibírhatatlan, ja, hogy átvette olyantól, akinek szintén nem jut idő kutyájára, nohát akkor, mit csinálhat a kutyával...
... ölje, ölje meg!

„S mondja, maga is megölné a saját kutyáját?”
„Nem ölném meg, mert ez nem olyan.”
„Dehogynem! Az a kutyája is, aki két éve volt, s éjjel-nappal ugatott... csak annyi volt a tudománya: vakk-vakk, nem hagyta, nem hagyta abba soha...”
„No de, az a kerítésen nem mászott át, s nem sétált két lábon...”
„Né! Most már ez is baj?”
„Jó, hát nem, de lássa be, ez – ámbár derék, jó kutya – de nem ide való...”
Körülbelül egy hónappal ezelőtt még úgy látszott, hogy akad jó megoldás, elajándékozni mezőőrnek, vadásznak vagy erdőt-mezőt járó más embernek, no de azt mondták, hogy csak az a kutya jó, amit saját maga nevel föl az ember, nem jó, ha több gazdája van a kutyának, s akkor sem, ha szeretetből veszi át valaki mástól, vannak dolgok, amiket nem lehet ekként megoldani –
„De hiszen ez elsőrangú hajtókutya fácánra vagy nyúlra, úgy szalad, nem szalad, repül, akár a kilőtt nyílvevő,

nem elég neki a tér, hogy kifussa magát,
jobban kell neki a tér, mint a táplálék, olyan kutya ez,
egyébként nem is eszik sokat...”

„Látja, mondom, nem ide való...”

Engedje el, adjon neki teret, szabadságot,
majd csak akad olyan jámbor, mint maga, aki belészeret,
mert ez tényleg végtelen nagy teret kíván, mezőt,
erdőszéleket,
határokat, szántott földet, szittyós-vizes nádas,
elvaduló legelőket, bokros, gazos rétet
nem ezt a fura, részletre kiszámított létezési módot,
amiben mi élünk...!

Engedje el, marokba szorított
szívét, nyissa szét, szívét, a bulldogharapásként
összeszorított szívét, a szájzár-görcsös szívét,
engedje el ezt a kutyát,
mielőtt még agyonverik érte
magát, a gazdáját...
De még jobb, ha megöli,
vagy megöleti...
Vagy tán vele együtt akar elvadulni?...
Erre feleljen!”... ..

...Szélnek eresztettem a kutyát.
Lelökte a fejről a fém-szíj-kosarat.
Visszanézett még, s mint akik értjük egymást,
mentünk – ahogy mondják – ki-ki a dolga után.

S mostanában úgy érzem,
hogy én vagyok az a kutya.

2002

Rénszarvas fia versei

(Korjag-versek)

*Gergely Ágnesnek
szeretettel a Madárcsapdáért*

Federico Fellini
arról beszél,
hogy benne
a fehér bohóc
és a színes bohóc
mindig egyszerre van jelen.
A fehér bohóc arisztokratizmusát
kigúnyolja a színes bohóc,
a színes bohócot pedig lenézi
a fehér bohóc.
Valójában... ők ketten egy ember.
Egy művész.

(Előzetes: szemügyre vételezés és válogatás az eszközök között)

Nem tudom kifejezni magam? *Játszik az ördög velem?* (Nem pontos, nem ezt akarom mondani, hanem azt, hogy megtréfál, hogy tréfát űz belőlem, hogy csintalankodik, hogy becsap, hogy kinevet... A játszik úgy hangzik, mintha kártyázna.)

Ma ismét játszik az ördög velem. (Miért? Miért ma? Néha-néha játszik? Pár napig nem játszott? És – jó ez vagy rossz? Megtréfál, vagy pedig egy jót kártyázunk?)

Már megint játszik az ördög velem. (Ez jobb, mert van benne egy kis bosszankodó íz is. Valami ilyesmit akarok mondani.)

Az ördög játszik már megint velem. (Ez a mondat már majdnem jó, mégis, sajnos, olyan határozottan perdül, hogy szinte semlegesíti rosszalló szándékomat. Mit mondjak? Úgy hat, mintha nem igazán haragudnék az ördögre, csak tréfásan, hiszen, ugye „úgyis meg tudom én oldani ezt a kérdést”.)

Mi az ördög az, ami itt velem játszik? (Azt hiszem, ez lesz a megoldás. Főleg azért, mert sikerült kiküszöbölni a mondat perdülését.)

Mi nem sikerül? Nem akar sikerülni egy mondat. S visszamenőleg – ezt írtam le fennebb –, hogy úgy mondjam, visszamenőleg elrontja azt a mondatot is, amivel a „nem-sikerültségen” érzett bosszankodásomnak adnék hangot.

Azt kellene mondani, hogy: *A történet több, mint titokzatos.*

Ez pedig azért nem jó, mert ez is túlzottan perdül. Azonkívül humoros mellékízű is lehet. No, nézzük...

Ez a történet itt – maga a titok. Ez meg... olyan nagyképű...

Egy furcsa érzésemről szeretnék beszélni.

Patirka lagga

Patirka lagga vederekkxen óti,
Ta men re vuz aflagg a du betall,
Hime nevedde vamion ha fal.

„Ten ókki?”

Le, vó! Vidaggu merek sakkan óba,
Avaz, deverlen jamigonta horr,
Men komakolla valakun sa dor.
Le hóda.

Eves lamordas kimmén verre zundall,
Halu pakunnak renelte va minj,
Hele levenker loppada, ledin.

Etteleme vakunn halik ma bunt al,
Madibb, leküps vekeltik ro ha kén,
Fa tedd, lo kadd, a verrente le mén?

Országos Széchényi Könyvtár

Csillant a bokron...

Csillant a bokron eső őszi méze,
és lenn az úton, lágy, korai fagyban
a lábnyomokat magam mögött hagytam.
„Megtérsz-e?”

Hej, szél! Úgy lobbantál a fára, ágra,
hogy köpenyébe burkolt a vihar,
de él a táj és virulni akar
virága.

Itt máskor is rohantak vad habokban
s halat bilincselő, sápadt, meredt
jégen az ismerős, nehéz szelek.

Ám fiaidnál ki tudhatná jobban,
földünk, hogy veled rezzen a szívünk,
s hozzád, e helyhez visszaérkezünk?

Országos Széchényi Könyvtár

Patirka lagga

Il' y a des serens de l'automne dans la brousaille,
Et j'avais quitte mes dans la neige moulleuse,
Á bas, á la layon,
„Veux tu retourner?”

Hé, holá! Tu, vent d' amont,
Tu a emmentelez moi,
Mais les fleurs du ma pays
Respirent encore.

Nous avons detenez des notres vents connues.
A la vagues: ont mettre le fers des gros poissons,
Des ventres, qui sont pesants et humids.

Mais – sont ou non quelqu' un persone en dehors de tes fils,
o, notre campagne!
Le coeur, de qui bat pour toi –
nous retournerons!

Országos Széchényi Könyvtár

Egy furcsa érzésemről szeretnék beszélni. Egy férfi, éjszaka egy nagyváros épületmonstrumában lévő dolgozószobájában tompított villanyfény-nél íróasztala előtt sétálgat, dörmög, dudorászik, majd emelt hangon beszélni kezd, el-elhallgat, megint rákezd. Ez az ember olyan nyelven beszél, amit itt és most rajta kívül nem ért senki. Népétől távol, a szinte még ma is természetközeli világból kiszakítva, nyelvtudósként lakik ebben a nyugati nagyvárosban, dolgozatokat ír (legutóbb például a csukcs-kamcsatkai nyelvekhez sorolt korjag nyelv három nyelvjárásáról közölt nem túl terjedelmes opust az *Études slaves, anglo-américains...* évkönyvben, Párizsban), de egyébként, ritkán publikál.

Több mint tíz éve él francia állampolgárságú feleségével – Agathe d’Arsonge-zsal (származására nézve kelet-közép-európai, a neve felvett név), ő maga is francia állampolgár.

A férfinak iszonyú honvágya van. Szeretné anyanyelvét hallani, de senki nincs, akivel anyanyelvén, korjagul beszéljen. Szerető asszonya tudja, hogy férje időnként éjszakákon át sétálgat a szobájában és korjagul beszél. Magában. Magának. A beszédet a férj magnetofonra veszi, visszahallgatja. Gyakran egész éjszaka le sem fekszik. A szalagok fennmaradtak, sőt a róluk leírt szövegek s azok – nyelvileg erősen kifogásolható – francia fordításai is. Valószínű, hogy maga Soulagin próbálta franciára fordítani saját szövegeit. Ezek kezdetleges nyelvtudásról árulkodnak, a francia szövegben alapvető nyelvtani hibák vannak.

Ta retti, retti mendeg

Ta retti, retti mendeg tokkalende kellen,
Ev edde hurdobant li ségle kőg,
Tok ett verzenligutti ás holők,
Roh, dellen.

Lak sí fedeb, fedeb, lan várdoi stakáll,
Virent at akklát vegger mekli sór,
Ved fordumah ved belle sikle ór,
Her áll -

Ted ven her áll, her áll o ton lakok le vorrit,
Sezéln fukuttaloll, zek ajla hebne méhun,
Tedd röjkön vizzanalt zertent a muha té bun.
Egolki!

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A messzi-messzi erdők

A messzi-messzi erdők ködfelhőbe bújnak,
és minden súlyosul és minden másra vált,
és lassan átadja magát
a búnak.

Zizzen majd a fény, a fény a zöld stak* levelén,
e fény, de mintha mégse élne már,
egy mozdulat, egy lélegzet se vár,
és én sem.

És én sem, látod, én sem, bár a te friss arcod
még visszahív a jégtáblák fölött,
s engem nem lelsz a vadlúdak között.
... Mint panasz-szót.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

**stak – Pinus Larix: nagy, zöldlevelű cserje Korjagföldön. Apró sárga bogyóit szívesen fogyasztják a tengeri madarak.*

Ta retti, retti mendeg

Les forest de loin s'enforcent dans les fourres des brouillards,
Et alles sont corpulents et se modifient
Et se soumettons
À la chagrin.

Il viendra – le soleil ! A la feuilles de la chtaque* vert
Le soleil – il mourra: comment il fu ne vivre jammais
Il'n y a pas des gest, pas des respiration,
Pas moi.

Pas moi. Tu sais, mais ton verrmeil visage
Fait revenir moi,
Et tu ne trouves pas moi au fond des oieseaux savauges
Moi – un chant du plaintes.

** chtaque= (Pinus Larix) il est un arboisseau, qui vive á la campagne des kor-jaghs, il a grosses verds feuilles, et son petits acines sont pour le manger des oieseaux sauvages.*

A rejtély

Tschon Soulagin (1942-2002) korjag nyelvész tudós szövegeit felesége találta meg. Agathe d'Arsonge közzétette férje hagyatékát, s benne a gyenge francia fordításokat is.

Mivel a korjag nyelv – régiesen korják –, ez a csukcs-kamcsatkai nyelvekhez sorolt s napjainkban mindössze öt-hatezer korjag népesség által beszélt, halódó nyelv a maga három nyelvjárásával önmagán belül is különbözik, sorsa elkerülhetetlenül a kipusztulás. (Korjag egyébként azt jelenti, hogy rénszarvas.) A korjagok mintegy húszezer orosz – főleg városi – lakosság és mintegy négyezer más keleti kis nép körében élnek ősi földjükön, a Kamcsatkai-félszigeten. Mesterségük többnyire halászat vagy szakmunka halfeldolgozó kombinátokban.

Korjagin sonettoun, Torino, 2001., Editor: A. d' Arsonge – szerint Tschon Soulagin az egykori Palana településen – ma főváros – született, 1965-ben UNESCO-ösztöndíjjal került ki a Sorbonne-ra, ahol nyelvészeti tudományos publikációkon dolgozott. Nagyra értékelik *They were... koriag* címmel, majd *Nous sommes... korjagins* címmel közölt leírásait. Élete utolsó éveiben már alig publikált.

Versei a táj, a szülőföld szeretetéről, a honvágyról beszélnek. A természet szépségéről. Külön érdekes az a szabadságérzés, amellyel a korjag nő fordul a férfihoz. (Egyik versben a korjag leány őszintén megvallja féltékenységét is, egy másikban, mint menyasszonya, dicséri a férfit.)

Lagon tavollad

Lagon tavollad ekko fedbe rőnvitt,
kvir zal lafon sa vetten merkes éka,
bersi menendi kelfig erde véka,
le kett, le kutt, henekkk, ve derve lőfid.

Sza bónk, vilorbi tellem nessi verdann,
Savan peredlent, keldibekke mésed,
Dever, lebur hagon te medde éseg,
Lagonna efd, dekenbeh erde dud.

Ikó. Selen berevattin hon ellem,
apette regmen veliksó, de dő!
Heresde fig levitdek ferre áta,

Eff ko Lagon hamon vil belle emmen,
sédig lakotteh ánitolk rebő,
se vendelek lokanti mosra látka.

Országos Széchényi Könyvtár

Lagon szerette

Lagon szerette zölddel éledett
mezőinket és lombossá fakadt,
ám keserű ítéletűek balkeze alatt
sorvadt-fonnyadt erdőinket, s nem tévedett.

Ő – hitt. Sokszor nem mondta senkinek meg,
hogyan esőverte ágak bomlanak
titkon. S amikor buggyanó tavak
ideje jött – az arcát ő kivette*...

Szegény. Hisz elmondhatta, itt volt otthon,
hol idegen-szájú új énekek
hírelnék most már: nincs ismert hazád,

Lagon arcát az arcom fölött hordom,
így szenvedek ma is mindenkinek
madármezőt és tóval friss határt.

Országos Széchényi Könyvtár

* az arcát ő kivette: meghalt. Korjag kép a halálra.

Lagon tavollad

Lagon se plais notes campagnes et les forests,
qui repredent sa verdure,
Et il
N'y a été jammaise dans l'herreur.

Il fies de la fair. Sans direr aucun autre personne,
Que les branches d' arbres sont fleureuses en cachette,
Et – quand les lacs ont gargoullées –
Il dégage son face de la campagne.

Il est pauvre. Il serait direr ici, chez nous,
Lá où les chants nouvelles détrangers
Sont capables proclamer.: „Tu n'a pas ta patrie”.

Je porte sa visage par-dessus mon face,
Et je souffri de cette manière á tout le monde
Un champ des oiseaux, et campagne, qui est plen de lacs.

Országos Széchényi Könyvtár

Agathe asszonynak – kezdettől gyanús volt valami. Egy nyelvész barátja a szövegeket látva zavartan közölte, hogy nem tud velük mit kezdeni. „Ezek nem korjag szövegek.”

Agathe asszony azt írja, hogy ő maga sokszor meghallgatta a magnetonon fennmaradt beszédeket. Ezt írja: „Mintha értené, vagy szinte érteni kezdené az ember a szövegeket. Mint nyelvész magam is érzem, hogy türk, mongol, korjag, de északi – talán svéd és dán – hangzatok, azonkívül zömmel finn ragozású szavak következnek egymás után, palérozottan, rímekkel, s amikor ráismertem, hogy szonettek, igazán elcsodálkoztam. Hiszen Tschon, akitől egy igen kicsit korjagul megtanultam, néha, ha jó kedve volt, reggeli közben mondogatott olyan mondókákat, amelyeket hangzásuk után korjagnak véltem. Ám amikor kértem, hogy fordítsa le franciára, csak nevetett, megölelt, és bement a szobájába...”

Tahun ken baksin

Tahun ken baksin lamadatt erongel,
da kelli og savoltu sinn zepart,
pent erreseddon vinoad fedard,
la velle monnatuk lemen ve tonkel.

Ve zell, te ledd mahol ved ett lu háka,
seventol falza velekol temott,
he henne hen boruttink seg a dord,
le vellekin eloddel derdo máka.

Sin-sinterel sul, kondagarr aj fogla,
he lekononn fa sogg a virri mod,
ett oralanduld na tal verro ender,

Se mentin ellek dezevard a tobba,
ledd ennen ott gatorha tesz lehott,
est enne merret, lamodah de elled.

Országos Széchényi Könyvtár

Amikor ősszel...

Amikor ősszel elszállnak a szárnyak,*
a nádasok szélén friss jég feszül,
én forrón érintő kezed elől
nem bújhatok el. És – nem találalak.

Mikor tört ágat raksz élő parázsra,
tudod, hogy mintha szerelmemmel tennéd,
én őhelyette veled álló** lennék,
s ne lenne ő a vállad régi társa.***

Ha jössz hozzánk, a szívem szinte döbben,
szállnak madárszárnyak, a köd besző,
lágy hurranások csapnak derekamhoz,

Érezlek téged fában, kőben, rögben,
a hóutakon lábam félredől,****
hol szánom jár. A bundámat eloldozd!*****

Országos Széchényi Könyvtár

* *elszállnak a szárnyak: elszállnak a madarak. (Pars pro toto, gyakori a korjag lírában.)*

** *veled álló: együtt lesnénk vadra, azaz: asszonyod lennék.*

*** *vállad régi társa: asszonyod régóta.*

**** *lábam félredől: amikor kanyarodik a szán. A kép erotikus.*

***** *A bundámat eloldozd: nyílt felajánlkozás. Tégy magadévá!*

Tahun ken baksin

Quand les ailes s'echappent*,
Et les rebords des roseux se glacent,
Je ne peux se cacher – je suis entre des tes mains ardemments,
Mais je ne trouve toi.

Quand tu jets un fagot au feu,
Tu sais, – c' est, comme je m'enflamme,
Et je veux me tenir á l'afflut avec toi**
Et je veux me poser sur-le-champ avec toi sans ta femme.***

Si tu es venus chez nous: mon coer fait les grands coups.
Les ailes s'echappent et le brouillard couvre moi
Courant melleuse d'air ondulent chez mes hanches.

Et je resentie toi á la campagne, á l' arbres, á la pierre á la motte de terre.
Je veux enlancer toi des mes jambes a la piste de traineaux. ****
Ouvriez mon manteau.*****

** les oiseaux s'echappent*

*** je veux faire une gabion (de chasse) avec toi, comme ta nouvelle*

**** ta femme*

***** ?*

****** (Prendre mois!)Viens dans mes jambes!*

Megoldatlanul

Ugyanígy állok a rejtély előtt én is, a magyar fordító. A verseknek leginkább a hangzása érdekes. Amikor a francia fonetikus átírást magyaros írású szövegre változtattam, csupán a könnyebb kezelhetőséget tartottam szem előtt, s amikor ezeknek a „korjag-tündér” verseknek francia fordítását magyarra fordítottam magamnak, egyelőre nyersfordításban, már akkor láttam, hogy....

...nem tudom, hogy a korjag nyelvben az ősi, eredeti szavak hogyan és mennyiben vannak jelen. Olyan érzésem van, hogy ezek a szövegek aféle

„tündér-beszédek”,

azaz önmagukban értelmetlen nyelvi imitációk, hangzatok. Ilyesmit gyerekkorunkban gyakran játszottunk.

Országos Széchényi Könyvtár

Bennet koriagin vog

Hadomm katar es fetta Derklen attad,
De lett emenge sirret lellbe fatted,
Le konn, le kende virolempa etted,
Damor vezaggent, ledemenne kat had.

Tenet besek tanodla mesel ukka,
Lemen lavod han attadek kemindal,
Ker vente behaland ser zekla indall,
Fakollat - borrtan teke lerr be dutta.

Ezatt delag satt ellende he vekki,
Hamorr: bekan sutt vidolo kamon,
Va konn la bandak occod lelle zok,

Samok la hojt er selende ku eddi,
La hojt samon sa vezzul demt ledomm,
Amirro koriagin kan bennet vog.

Országos Széchényi Könyvtár

Korjag menyasszony dalolja

Tárom ajtóm, bátor Derklén, előtted,
a domb mögött, ha kutyaszanod úszik,
itt párolog már forró, ízes hús is.
Döngesd öklöddel ablakom is – jöjj be!

Puhán teríték prérifarkas bőrrrel
a tűznél, húzd le hankod* és tíz ujjal**
egyél. S aztán, ha kantill*** húrján új dalt
simogatsz, a karom felett**** dőlj el.

Tudom, fonott sűrű hajú leányok
lestek terád a tar bokrok közül,
hol nem lapul most rezzenő coboly,

De gyújtok néked faggyúgyertya-lángot,
és halkán dúdolom köszönetül
a hálás dalt – korjag menyasszonyod.

* *bank*: harisnyyszerű csizma

** *tíz ujjal*: jó étvágygal

*** *kantill*: búros hangszer. A kép erotikus.

**** *karom felett*: szintén szerelmi póz

Une chante de la femme

J' ouvrie ma porte devant toi, Derklen du courage,
Quand ton traineau á chien approche derriere de pieds de la collin.
Et voilá, une bone ration de viande á la brasier,
Frappe-tu á la ma fenetre, et venez ici, chez moi!

J'étendre une dépouille molle de la loup des prairies,
Desabille- vous, desabille ton hanque*,
Bouffez de dix doigts**, et couche-toi dessus mes mains.
Quand tu mette de cordes á cantille***.

Je sais, les jeunes filles nattes dans les dos
Se mettent a' affut dans les brouissailles,
Oú maintenant ne se fait pas petite une zibeline,

Et je mets le feu á la chandelle
Et je chante ma melodie de cour humble en silance,
Ta fiancée koriage.

** banque – comme les jambières, ou les mollettières*

*** de dix doigts – de bonne appetite*

**** cantille – est une instrument á cordes de l' intestins du chien ou d' une rennes (caribou). ...Est un pose de l'amour. De ... est une pose intime aussi, tres agréable et plaisant pour les femmes*

Elem, elem, sin benta...

Elem, elem, sin benta tugla gédi,
kolom, kolom keregla segte önd,
álem is hunda, borolg dalda énji,
fenett lemer vasuga bila hönt.

Bodok la fűn a gók det vilha súde,
ladok vakorte celinte feké,
jek, amikortatł vin den etten pődé,
ha mon teledzi koriag mét li gér.

La hák bodogla zentsze vis balóta
elenn de vert la kazma galavú,
szekeu a dort sit lette marda holl,

Savűn hi likk ett menedik halóga,
vezon radád ből áridon hamú,
sikonna éla bett foded ma moll.

Országos Széchényi Könyvtár

Megyek, megyek a tugla lányomában...

Megyek, megyek a tugla* lányomában**,
nézem, nézem a vízöntéseket,
körül a bokrok, mint a tollas árnyak,
s a hűvös holdfény egyre élesebb.

A férfiak most nagyhangon dalolnak,
a tányérokon sült hal tátogat,
hej, jókedvűen virrad rám a holnap,
befogom én is szarvasszánomat.

A férfiktól szánom messzezsusszan,
és megyek már a messzi dombon át,
a távolság elé bátran futok,

S ha tugla-szárnyakon az égig úsztam,
jobbkeztől látom, vergődő madár
a nap, vérzik, a domb mögé bukott.

* tugla: (Anser erythropus) tundrai vadlúd

** Földjét elhagyó ifjú korjag éneke

Elem, elem sin benta...

Je m'en vais, je m'en vais á l' oiseau tougla,
Je vois, je vois des eaux, de lacs,
Ce terrain brousaieilleuse, comme les ombres portés, plumeuses,
et la Lune est tré vive.

(Itt megszakad Tschon Soulagin kézírata)

Ez tehát Tschon Soulagin korjag nyelvtudós tréfája lenne? A tudós, honvágy és szomorúság uralta éjszakáin a gyermekkori játékokat játszotta magában? Vigasztalásul? Nosztalgiából? Ám a játékokat összekötötte az egyik legrégebb európai vershagyománnyal, a szonettel.

Ilyenformán két irányban építkezett. „Lefelé”, a tudattalanba, az ellenőrizetlenül előtörő szavak világába, a tündérvilágba, a természeti öntörvényűségek közé, és ugyanakkor mindezt „felfelé”, a szonett tudatos fegyelmébe integrálva.

Országos Széchényi Könyvtár

A latin szeretők

Hommage: álmok
Mario V. Llosának

Országos Széchényi Könyvtár

Öle elé egy könnyű plédet...

Visszatérő álmom, hogy öle elé fogva
egy könnyű plédet, fenyődeszka-lépcsőn lépdél fölfelé,
lássam nyüzsgő farát,
majd visszafordulva hajol rám.

Sokszor álmodom, már dübörög a vérem,
s homlokomba tolul,
torlódik. Olyankor is, amikor nem álmodom,
csak felidézem.

Igyekszem olyan gyengéden aludni,
hogy el ne riasszam,
amint a könnyű plédet fogva lépdél,

visszafordulva hajol rám, suttogja:
„Gyere már végre, gabalyodj belém,
s meg ne szakítsad...!”

Országos Széchényi Könyvtár

Nem fogsz visszaölelni...

Azt mondtad, hogy nem fogsz visszaölelni,
nem önt el tűz, s még lélegzeted sem gyorsul,
csak békésen eltűröd,
ahogyan szeretlek.

Tetszett a játék.
Barbárrá színezed így a jóságot,
motozzon csak ott belül a mámor,
hogy tréfás ellenállást sem talál.

Így még nagyobb feszülésekkel hódol
s kevergőzik a gyönyör öblöd kelyhében.
No, és amikor mégis elvisítod magad, s a két lábad is szétáll?

Teljes mélyemből adagolom őszinte adómat,
utolsó cseppig hálásan,
hogy milyen aljasul jól tudsz hazudni.

Országos Széchényi Könyvtár

Őszinte szeretőm

Jobb tenyeremmel a farod félgömbjét birtokolom,
ballal a melled csecsbimbóit csúcsosítom,
majd nyelvemmel a nyelvedért kanalizok.
Meg is leshetne valaki.

Lássa, hogyan adod magadat,
szájad hogyan telik ki vérrel,
amikor a hátamon, derekamon érzem zavart kapkodásod,
s még jobb, amint az ágyékkodát préseled alám.

Sosem szerettem a húzódozó társat.
Hanem az érett asszonyt, aki vagy, egészséges kedvű.
Lakmározzál belőlem.

Habzsolom én is csillagos, meleg csöcseidet,
s várom, mikor hördülsz már szokás szerint:
„Édes bikám, most jó nagyokat lökdössél!”

Országos Széchényi Könyvtár

Cicizni, cicerészni...

Jaj, de jó volt cicizni, cicerészni, cicikálni, dajkálni
két nagy barna zsömlédet, melled aranykincsét,
bevallom, ezzel vettél le azonnal a lábamról,
s hatalmadban vagyok.

Néztelek, s tudom én, jó nő a háta közepével is érzi
ha égő szempár bámulja. Belegondolsz,
milyen jó lesz domborulataidat
átengedni lassan, hagyni birtokba venni?

Van ideje kellemes játékoknak,
amikor elsétálsz itt. A szemed ne süsd le máskor sem.
Minek is beszélni?

Csak nézz rám. Érzem én, hogy szűk a blúz rajtad,
a gombok is feszengenek. Hátrálj csak a sarokba,
ott robbantsd arcomba az ékes két bombát.

Országos Széchényi Könyvtár

Áldott legyen

Torkának lány húsára sóvár csókkal
akkor jó lecsapni, ha már élvez,
amikor hű izgalma lebegve semmivé lesz,
Istenem, számolj a magukat megadókkal.

A barna asszonnyal, ki öle aranyfolyamára
buktatott, s kitárta kincsesházát,
azt sem bánva tán, ha megaláznák –
markomban remegett-rángott telt lábaszára.

Ködből emelt tekintetével (ahogyan tükrök
tudnak kiélesedni csak), s a félrehajtott hajtincs,
a homlokom letörlő simítás gyengédsége

tiszta percével, az izzadságunkban lucskosra fürdött
habzó ágyneművel, melybe egy kicsit belehalt is,
áldott legyen boldog asszonyi elégtévése.

Országos Széchényi Könyvtár

A virágidomú asszonynak

Dönts elém újra két illatos emlőd,
kenyértészta döccen szakajtóból,
melegükbe temetkezni mindig olyan jó volt,
pipacs-bimbója élő napommá nőtt.

Gyerekként járok, nevetek, sugárzó
óriás csend csitul, lélegzik köztünk,
mezők mámorába veszünk,
s én úgy rándultam meg, mintha a zászló

megérzi, jó kéz tartja, s jaj, lobogjon.
Hullasd arcodra, szájadra selyemként,
én hadd nőjelek be, akár a repkény,
olvadjak rád, akár a sajgó ólom.

Terüljek dús virágidomaidra,
csípődnek dombján jóllakott kezem
fogózzék, mikor belédvétkezem,
megnyílok kitüremelő szavaidra,

s döntöm magomnak erős áradását,
és felviharzó elnyugvását érzem,
s hogy saját jövőmmé halok a kézben
– ünnep esőzokogásán.

A szerelem, a gyöngyös...

A szerelem, a gyöngyös kacagású,
a kakatoló fácán-díszbeszédű?
A május-éjszakát választva társul?
Vagy augusztusban a búzaszagú szérűt?

Mindenhogyan jó volt. Azelőtt is szerettem a lelke
hullámozó felindultságát minden nőben,
vagy arcát, idomát, mellyel betelve
boldogan (vele) saját kardomba dőltem.

Nem tudom: jobb volna
sejtelmesnek lenni? Több izgalom? Vagy érdem?
Nem tudom. Csak azt, hogy akkor beszéltem róla,
ha megéltem.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Szerelmem, te, halálom, te!

Mint le-föl járó szekérrúd a zajban,
a gyepelővel visszafogott két ló tülekvése és horkanása,
amint közelednek feléd, s ott állsz velük szemben,
s verődnek és törekszenek, erősen kinyúlik hozzád a rúd:
tudom, hogy álmodsz –

Valahol a hasad üstje mélyén lapul egy gyerek,
hátaival a gerincednek támaszkodik és ujjaival is,
úgy néz belőled,
úgy éhezik rám,
hogyan magává egyen.

Ne haragudj, hogy csontom a csontodba koccan,
arcodról legyűröm a húst, olyan keményen csókollak,
ahogyan fájóan izomkötegeid közé tolakszom,
mert így van ez nagyon jól, így van ez a legjobban,
szerelmem, te, halálom, te!

Országos Széchényi Könyvtár

Harangszó

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Szinte

Így szól a cinke: mégis, mégis.
Már zöldben jár az erdő.
És a vízparton*
ibolya van.

Ablakom alatt énekel a cinke.
De otthon ugyanilyen hangot őriz
rég, idők óta egy magnetofonszalag.

Ez mintha
kedvesebb hangú
cinke
volna, friss, életke, szinte,
szinte még színtelen,
de kérlel, hogy én őt segítsem.

A hang,
mintha önmagad
nélkül magad.

Még

Cseréld magad vissza
a kislányra
aki a patak –
parton fut.
Giliszta-
népség közt. Esőben
háziteknőt cipel,
s kiabál.
Ragyog a sok fény.
Úgy érzi, hogy ő valami
gyermekisten,
és csónakázni akar.

Csípője,
kagylócska marka, keze
ígéret, hogy majd
érett asszony lesz.

Cibálja azt a teknőt.
Micsoda ordítózó kis szűz!
Ott van.
Észrevett. Véletlenül.

Itteni

Nálam nő jár. Talpa mélybársony,
szája számóca, nézése sikolyos.
Mielőtt még karácsony múlt volna,
jégen köszörült fény
kése vert. Ablakkönyöklőmben paprikavirág
fehér bokra nőtt. Most ceruzák
sora áll. Talált
képek is látszanak. Szalmát meg búzát
szórtak le a konyhákban. Belsőbb
szertartással élem mindig az ünnepet.
Combos lélek lubickol légmozdulatokkal,
forog mögöttem.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Csak

Ez puhább lesz.
Öledet szeretem, tapogatom, jó.
Szorítom. Hörögsz?
Akarsz, akarsz te.

Te, te akarsz. Akarod.
Mindig sejtem, s még inkább
szeretném, hogy tudd,
miféle karomban vagy.

Homlokod alatt
zöld szempár
ömlik el fénnel sok pillanatban.
Szájadon bugyog, miként sziszeged, villansz.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A medvelány éneke

Fekete cukorkát szopogatok.
Éjszaka nyers halat ropogtatok.
Lány vagyok.
Hajnalra asszonyod vagyok.

Szeretném tudni, milyen is vagy te.
Éjjel félek. A zsigereidbe
fogózom, jaj, segíts,
meg ne öljelek.

Hazudtam, hogy éljek.
Nehéz nekem, hogy ne féljek.
Nem hazudni is félek.
Éjszaka.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Medveének

Asszonyom, asszony
én évek alatt,
s fölötört haraszt
kutattalak.

Mindig a melegedre vágyom, dús szőrmezőid
melegére, a hús melegére.
Bújtam érted a földig,
az égre fölizgultam.

Ott álltál te hívó karokkal.
Tudtam időt. Ilyet tudtam.
Tudtam, nem szabad
emberré ijednem.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Lehet

Táplálékom ez a nőstényszag. Ez a test.
Körötte csak fűszer az örvény.
Bírom őt. S ha nem ereszt,
akkor is.

Be akarok hatolni
a legmélyéig.
Bármilyen alkalom, szomjat oltani
kell. Festék

az arcon, arcán. Tíz köröm gyöngye nyakamon övez.
Dereka súlyos függöny. Lebben.
Combján, hasán
rág, szenvedem, élvezem, tart.

2000

Országos Széchényi Könyvtár

Magyar kereszt

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A levélvárónak

Kockában él a férfilelek...
Hideg, konténer-éjszakák!

Álmok, szerelmek visszafélnek
magyar földre. Gondolva rád,

hűség. E századfordulóra,
mikor a vér bokáig ért,

szavad olyan halk, mint az óra...
Boszniaából nem jön levél.

A nagy idő lélek szerinti
kicsi időkkel így telik,

s a kemény fagyfokot jelentik
rádiók, tévék reggelig...

És meséled, hogy ébren álmodsz,
akár Radnóti foglyai

egy más időből. Aknász-árkot
ásnak most ott a hazai

fiúk. Künn, a szív peremén
járőrgép száll az éji égen.

Ne félj, mindenki visszatér
szerelmes, éltető reményben.

A férfi néha asszonyától...

A férfi néha asszonyától
időben, térben elkerül.

Micsoda fénysugárnyi távol...!
...amint az égen át feszül...

S a nő így lép egy lélek-sávra –
az egyensúlya – végtelen.

Két összezárt lábszára zárja
a talp alá a fegyelem

nappalait és éjszakáit –
S amint csúsztatja lábfejét,

előrejut minden határig,
a semmit érintgetve még...

Vele szemben lebeg a férfi,
a két lélegzés és örök

két tekintet egymást ígéri
a bizonyosságok fölött,

véletlenségek égi hídján.
Széttárt karokkal. Messze-mesze...

„... ó, szerelem, egymáshoz vígy át
mint testünk élő két keresztje...”

Szél fúj. És nap süt

(Elpusztított falvaink)

Szél fúj. És nap süt. Így is, úgy is –
az élő maga dönti el,

ha néha halálig kifúlt is,
vagy dörgő csendre felfigyel,

hogyan tovább kérdez önmagában,
s (a voltak otthonos-meleg

gyapjúsálából font ruhának
mintázatán túl) nem mered

oly' sorsa, amelyre mi nézünk,
gondozva bár a bánatot;

a magasságból levert fészke
golyákat, villám csapdosott

tetőnk fölé is újra-újra
az ég madarát megteremtjük –

az ismeretlen hová bújva
néz? Nem mer velünk lenni együtt?

Hisz jórészt ő is megtörtént tán,
ha érzi végre: nem vagyunk

félnóták, se vörös tinták,
csupán itthon itthon vagyunk.

Az a szörnyű...

Az a szörnyű, hogy a férfi is megszüli
az első percben a saját halálát,
az önmaga nélküli
módot, amelyre kisgyerekként rálát.
S ezt erősíti az öleléssel –

Szörnyű, hogy meg kell magyaráznia,
ez az egész, emígy, méltánytalan,
hisz azt várják tőle, hogy hazudásnyira
bizonyos legyen, pedig hát joga van,
hogy ne vádolhassák meg nem tudással –

Így a sorsa – hogy a szavakkal bánva –,
ami a létezés mögött van, jól láttassa azt is,
a lehetetlenültség ízesült kínjára
próbált alkotni feloldó prakszist,
bár békét nem lehet... szerkeszteni –

s csak úgy veheti ki, mint szabadságot,
a lélek napjait évente párszor,
hogy az ősi kételyhez eltaláljon,
gondoskodják időben virágról,
s vívódják hosszan, s tán hasztalan.

Himnusz

Tango, tangere... tengere.
Folyók folyókba ömlenek.
Latin meg frank meg Tangere,
meg Calcutta meg négerék.

S latin meg néger tengerek.
Messzi, érinthetetlenek.
S a tangere, a tangere,
mely ringatja a népeket.

S a tactus is, a taktus is,
mely Hindemithtel sem vitáz,
és nem harsog és nem uszít,
ez az a „hidd-el-itt”, ez az!

Ez úgy folyik át a falon,
akár egy csendes suttogás,
ez a dallam a hatalom,
ez a magyar Himnusz, ez az.

Ez – tiszta víz és csobbanás.
... A fűben ing meg kiskabát...
Mintha az ember kutat ás.
Arcán a tenger csillan át.

Legyen

Legyen,
akiről nem is hallottam,
csak az ne legyen,
aki nem voltam.
Menjen el olyan messzire,
ahol maga nélkül marad,
ne hasonlítson senkire,
fölleli arcomat.
Ne hozzon semmit,
csak titkos hiányt,
tudja szeretni,
hogy elfogulatlan önmaga iránt,
mert amíg élek,
minden másodperc alkalom,
hogy a lélek
csöndjében magára hagyom.
Ha lehet, legyen itt,
ne akarja semmiképp
betölteni
sósobrok üres helyét,
s ha dolga nem akad,
jól teszi,
ha madarak
röptét élvezi.

Tartalomjegyzék

E megsuvadt és vízmosásos...	5
A XXI. század költői	6
Hazai napok	7
Káré Magdolna és a Czeizel-képlet	10

A SÁR ILLATA

Bazalt	15
Jöjjön csak a gond	16
A hangszer-asszony	17
Föld voltam még	18
E könnyű rózsza	19
Szálló kémények, vadlibák	20
Mandulás vers	21
A bokor a kertben	22
Árnyékok mögött	23
Formáért sóvárgó	24
Fény és illat	25

SZANYIN TÁSKÁJA

Szanyin belépője	29
Kádergyár	30
Szanyin mint igazgató	31
Szanyin kilépője	32

MIKOR A SZAVAK SÚLYOSAK

Ennyit élt	35
A muskátli, a luftballon	36
Istent okádó	37
A lélek és a marhacsont	38
Sólyommadárka	39

IDÉZŐ

Vigyáznám arcod	43
Dalocska	44
A vártemplomban	45
Az első szakítás	46
Évődések	47
A második szakítás	48
Kései szólítás	49
A kedvesem sötétbe' járt...	50
Búcsúztató	51
Olvasmány emléke	52
Őszi forduló	53

Országos Széchényi Könyvtár

VIRÁGÓRA

Anekdoták: A rúzsos szájú kalauznők	57
A festő nőkalandjai	57
Konczek szerkesztő úr	58
A park pirosa	58
Úgy talállok rád is	59
Virágóra	60

A DUNAPARTON

A lány telefonált	63
Hess innen!	64
Megfagyott óriáskő	65
Ugyanolyan	66
Terjedelmes idők	67
Nyugodtan félreérti	68
A fájdalmat a földből	69

AZT MONDTÁK, ÖLJEM MEG A KUTYÁT 73

RÉNSZARVAS FIA VERSEI (KORJAG VERSEK)

Csillant a bokron...	85
A messzi-messzi erdők ...	89
Lagon szerette...	93
Amikor ősszel...	97
Korjag menyasszony dalolja	101
Megyek, megyek a tugla lábnyomában	104

A LATIN SZERETŐK

Öle elé egy könnyű plédet...	109
Nem fogsz visszaölelni...	110
Őszinte szeretőm	111
Cicizni, cicerészni...	112
Áldott legyen...	113
A virágidomú asszonynak	114
A szerelem, a gyöngyös...	115
Szerelmem, te, halálom, te...	116

HARANGSZÓ

Szinte	119
Még	120
Itteni	121
Csak	122
A medvelány éneke	123
Medveének	124
Lehet	125

MAGYAR KERESZT

A levélvárónak	129
A férfi néha asszonyától	130
Szél fúj. És nap süt.	131
Az a szörnyű	132
Himnusz	133
Legyen	134

Országos Széchényi Könyvtár

Konczek József eddig megjelent kötetei:

Galambok, galambok a történelemben, 1984, versek

Episztola, 1987, versek

Egy nő, 1987, versek

Damó, 2001, kisregény

A tájjal maradtam, 2006, versek

Ölhető térség, 2006, versek

Napozik a dongó, 2007, gyermekversek

Abmatova ifjú arca, 2007, műfordítások

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

1993

Móricz Zsigmond: *Hét krajcár*, elbeszélések, reprint

Tamási Lajos: *Hazatérés*, válogatott versek

Benke László: *A kihalt játszótér*, válogatott versek

Varga Domokos: *Kutyafülűek*, novellák –

V. Domokos György: *És így tovább...*, szociográfia
(apa és fia munkája egy kötetben)

1994

Szabó Pál: *Tiszta búza*, válogatott novellák

Kuczka Péter: *Út a folyóhoz*, válogatott versek

1995

Benke László: *Gyalogos riportok*

Gergely Mihály: *Mi, gyalogrendűek*, korkép hetven jegyzetben

Molnár Zoltán: *Veszélyek és meggondolások*,
válogatott novellák

1996

Vérrel virágzó 1956 — negyven magyar költő versei
szerkesztette: Benke László

Dékány Kálmán: *Árnyékgyár*, regény

Szeberényi Lehel: *Levelem küldöm inkák országából*, útirajz

Komoróczy Emőke: *Arccal a földön a huszadik század*,
tanulmányok

1997

Varga Domokos: *Tisztelt családom, – od, – ja*, pedagógiai esszé

Dékány Kálmán: *A szerelem tornácán*, elbeszélések

Dékány Kálmán: *Diákvér, Az úrilány lovagja*, két kisregény

Somogyi Imre: *Kert-Magyarország felé, szociográfia*

Karácsony Sándor: *A cinikus Mikszáth, esszé*

Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve,

szerkesztette: Varga Domokos

1998

Kuczka Péter: *Határvidék, tanulmányok*

Harc és játszma: a Nagy Lajos Társaság antológiája,

szerkesztette: Szerdahelyi István

Szabadság és halál 1848–49. Szem- és fültanúk híradásai,

szerkesztette: Varga Domokos

Piros és fekete, válogatott versek a reformkortól napjainkig

szerkesztette: Benke László

Gergely Mihály: *Bruegel varázslatai, esszé,*

színes és fekete-fehér képek

Világvégi palota, versek, szerkesztette: Erdélyi Erzsébet és

Nobel Iván

Varga Domokos: *Ritkaszerű magyar népmesék*

Molnár Géza: *Hózápor Budán, válogatott novellák*

Kuczka Péter: *Az utolsó kenet, válogatott novellák*

Bárány Tamás: *Kis magyar irodalomtörténet, válogatott paródiák*

Dékány Kálmán: *Toronykiáltás, Edzésben, két kisregény*

Derzsi Sándor emlékkönyv, szerkesztette: Derzsi Ottó

és Varga Domokos

Tóth Endre: *Gyermekkorom krónikája, emlékezők*

1999

Anyanyelv, világnyelv–Bábel? – tanulmányok, szerkesztette:

Gergely Mihály

Varga Domokos: *Ritkaszerű magyar népmesék 2. kiadás*

Dékány Kálmán: *A szív vására, novellák és színmű*

Katkó István: *Tabló babérlevelekből, portrék*

Kopré József: *Móricz Zsigmond „mindenesé” voltam, emlékirat*

Varga Domokos: Nem születünk szülőnek, pedagógiai esszék
Kuczka Péter: *Seregek Ura*, versek
Kuczka Péter: *A torony*, vers
Dékány Kálmán: Nőkön innen és túl, regény
Magvető – *A magyar irodalom élő könyve*, szerkesztette:
Móricz Zsigmond

2000

Varga Domokos: *Édesanyám sok szép szava*, regény
Bárány Tamás: *Zsibvásár*, versek prózában, félpercesek
Kadosa Árpád: *A Károly-laktanyától a Don-kanyarig*,
emlékirat
Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve,
2. átdolgozott kiadás, szerkesztette: Varga Domokos
Ákody Zsuzsanna: *Földanyácska gyermekei*, regény
Dezséry András: *Szabadítsatok meg az emlékeimtől*, emlékirat
Hendi Péter: *Rekviem egy jogászáért*, novellák, színművek
Kádár Ferenc: *Levette kezét rólunk a Teremtő*, versek
Benke László: *Sértők és sérültek*, regény

2001

Varga Domokos: *Íróiskola – Tollforgatás mesterfokon*, esszék
Varga Domokos: *Tisztelt család-om, – od, – ja*, novellafüzét
Gergely Mihály: *Ébredj, emberiség!* röpirat hetven kiáltásban
Gergely Mihály: *Vége a MŰVÉSZETnek? Avagy:*
miért csiszolták a kőbaltákat? – esszék
Csontos Gábor: *A boldogság korlátai*, elbeszélések
Siklós László: *Részeg halak*, regény
Benke László: *Halálig szomjazom*, versek – *Szélvízvölgye*, mese
Szalay Károly: *Fancsaliságok*, publicisztika
Molnár Géza: *Trombi, a kiselefánt*, mese
Nagy Mihály Tibor: *Szomjazó madár*, versek

2002

Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve,
szerkesztette: Varga Domokos, 3. kiadás

Varga Domokos válogatott művei:

Víg játék – végjáték, búcsúkötet

Kutyafülűek, novellák

Ritkaszép magyar népmesék

Európa születése, esszé

Herman Ottó, regény

Fiúkfalva, regény

Bárány Tamás: *Államcsíny Paránában*, satírikus regény

Györffy László: *Pásztázó, magányerőből*, publicisztika

Bistey András: *A képviselő vidékre megy*, novellák

Illés Lajos: *Az Új Írás hőskora*, Irodalmi történetek, emlékezések

2003

Benke László: *És hirtelen leszáll az este*, *Öregek menedéke*,
költői szociográfia

Bokor Levente: *Aranylázálom*, válogatott versek

Szalay Károly: *Fintorgások*, publicisztika

Molnár Géza: *Lángoktól ölelve*, regény

Bárány Tamás: *Rákóczi zászlai*, regény

Gergely Mihály: *A Kozmosz 15. törvénye*, fantasztikus regény

Csongor Rózsa: *A fekete hárász kendő*, novellák

Szőke Kálmán: *Szavak a némasághoz*, válogatott versek

Csák Gyula: *Egy május fejfájára*, válogatott novellák és kisregény

Varga Domokos: *Ritkaszép magyar népmesék*, 4. kiadás

Varga Domokos: *Nem születünk szülőnek*, pedagógiai
esszék, 2. kiadás

Varga Domokos: *Víg játék – végjáték*, búcsúkötet, utánnymás

2004

- Varga Domokos:** *Kamaszkrónika* – vallomások és tűnődések –
Varga Domokos: *Ritkaszép magyar népmesék*, 5. kiadás
Szuly Gyula: *A Krisztinaváros lovagjai*, regény
Nagy István: *Aki lemaradt a hajóról*, válogatott novellák
az író születésének 100. évfordulóján
Gergely Mihály: *Az artista balladája*, a szerző válogatása
életművéből
Szalay Károly: *Arcok törött tükörben*, regényes portrék
Illés Lajos: *Irodalmunkkal Európában* – tanulmányok,
emlékezések
Marafkó László: *Kukkoló*, kisregény
Sulyok Katalin-Siklós László: *Macska-élethalálharc*, regény
Tóth Endre: *A világ végén*, válogatott versek a költő születésének
90. évfordulóján

2005

- Benke László:** *Veszteség*, válogatott versek
Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve,
3. átdolgozott kiadás, szerkesztette: Varga Domokos
Csanádi Imre: *Hajnali káprázat*, szerkesztette Alföldy Jenő
Tamási Lajos: *Keserves fáklya*, válogatott versek,
szerkesztette Benke László
Monár Géza: *Csúcsok és szakadékok*, önéletrajzi regény
Varga Domokos: *Kamaszkrónika*, vallomások és tűnődések
Varga Domokos: *Édesanyám sok szép szava*,
Kis magyar századelő, regény, 2. kiadás
G. Komoróczy Emőke: *A szellemi nevelés fórumai*, Kassák Lajos,
Tamási Lajos, Kárpáti Kamil körei, tanulmányok
Borbély László: *A lándzsa Longinus*, *Az utca napos oldalán*,
két kisregény

Csontos Gábor: *A Hortobágy szélén, Nádudvari beszélgetések,*
társadalomrajz

2006

Vargha Gyula: *A végtelen felé,* válogatott versek és

fordítások, szerkesztette Mészöly Dezső

Konczek József: *A tájjal maradtam,* versek

Iszlai Zoltán: *A leányzó fekvése,* novellák

Ferdinandy György: *Chica – trópusi lány – szociográfia*
Puerto Ricoról

Alföldy Jenő: *Templomépítők,* tanulmányok, kritikák

Gombár Endre: *Hangyaháború,* ifjúsági regény

Vérrel virágzó 1956 – ötven magyar költő versei –

második, bővített kiadás, szerkesztette: Benke László

2007

Gergely Mihály: *Hatalomvágy- halálveszély,* naplórészletek, versek

Baán Tibor: *Papírmozi,* válogatott és új versek 1965-2006

Gáll István: *A napimádó,* regény

Lengyel Géza: *Rácsodálkozás,* válogatott és új versek

Marafkó László: *Litera-túra,* cikkek, tárcák, interjúk

Benke József: *Az ó- és középkor egyetemei,* művelődéstörténet

A HÉT KRAJCÁR
2008-RA TERVEZETT KÖTETEI

Koncsek József: *Formáért sóvárgó*, versek

Alföldy Jenő: *Csanádi Imre*, monográfia 1. *Pályaképek*,

2. *Verselemzések*

Kozma László: *Csuporék*, versek

Illés Lajos: *Az író magántörténelme*, tanulmányok, portrék

Verzár Éva: *Kócoska*, novellák

Radványi Ervin: *A meztelen maja*, regény

Csontos Gábor: *Az Isteni Claudius tökké válása – A hatalom komédiája*,

Sógorkák – A házasság komédiája, két dráma

Benke László: *Otthonkereső*, regény

A kötetek megrendelhetők a 06-20-574-05-45-ös

telefonszámon,

a Hét Krajcár Kiadó címén,

levélben és személyesen:

Benke László, Magyar Írószövetség 1062 Budapest, Bajza u. 18.

E-mail: hetkrajcar@t-online.hu

Országos Széchényi Könyvtár

„...az ember kutat ás, / arcán a tenger csillan át” – írja kötetben *Konczek József*. Ez a gondolat a legújabb technika évezredének kezdetén a hagyomány világában élő emberre tekint, s azzal a hittel, hogy van ígéret a távoli meghódítására a megszokott tettekben is.

Szellemünk tevékenysége – a „*kút-arc-tenger*” jelképbe foglalva a haza adta életlehetőségek egyéni megélése, egy negyven éve publikáló író életének következetes végiggondolása. A kötet verseinek más része a „*déli háború*” máig sem csillapodott sokkoló hatását szenved, összekötve a nagybáty halálának még régebbi tragikus élményével.

Mélyen megélt versek ezek, drámai erejük gyakran éppen a látszólagos könnyedségben bontakozik ki. A formáért, az örömért sóvárognak, az örömért, amely beteljesülése előtt ugyanolyan arc nélküli, mint az ősi willendorfi Vénusz asszonyka szobra, a kőkorszaki ember védő istennője.

Ára: 1350 Ft